

GRATË DHE BURRAT NË KOSOVË

2014-2015

Prishtinë, Dhjetor 2016

Publikimin e përgaditën:

Sanije Uka – Kryesuese

Bujar Hajrizi – Anëtarë

Emina Deliu – Anëtare

Sanie Ismaili – Anëtare

Arijeta Sojeva – Anëtare

Elvira Tahiri – Anëtare

Vjollca Berisha – Anëtare

Senavere Radoni-Bahtijari – Anëtare

Violeta Gashi – Anëtare

Valdete Navakazi – Anëtare

Botuesi: Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK)

Data e botimit: Dhjetor, 2016

© : Agjencia e Statistikave të Kosovës

Riprodhimi autorizohet nëse tregohet burimi.

Informata të shumta janë në dispozicion në internet,
ku mund të qaseni përmes web-faqes së ASK-së
në internet: <http://ask.rks-gov.net>

Parathënie

Publikimi “Gratë dhe Burrat në Kosovë”, u vjen përdoruesve si një botim me të dhënat statistikore më afatgjata dhe me analiza të shkurtra, për të ndihmuar në perceptimin e situatës gjinore në vend. Agjencia e Statistikave të Kosovës, përdori të gjitha burimet e të dhënave të disponueshme, të cilat ofrojnë një informacion statistikor të plotë për të dhënë situatën gjinore sipas sektorëve të jetës sociale dhe ekonomike në vend. Ky publikim ka marrë një formë të re, propozuar nga UN WOMEN.

Falënderime të veçanta ASK ka për Statistikat e Suedisë, Agjencionin për zhvillim Internacional (SIDA). Gjithashtu për bashkëpunim falënderon zyrën për Barazi Gjinore, pranë zyrës së kryeministrit.

Kryeshef i Agjencisë së
Statistikave të Kosovës,

Z. Isa Krasniqi

A handwritten signature in blue ink, which appears to read "Isa Krasniqi". The signature is fluid and cursive.

Barazia gjinore dhe mekanizmat gjinor

Gjinia lidhet me rolet që gratë dhe burrat, vajzat dhe djemtë luajnë në shoqëri dhe aty ku ekzistojnë ngjashmëritë dhe dallimet përtej atyre të bazuara në seksin biologjik. Gjinia është një konstrukt shoqëror që ndikon ndarjen e punës midis grave dhe burrave, aksesin në edukim, llojet e punës dhe punësimin që njerëzit kanë, aksesin në të ardhura dhe pasuritë e familjes, shëndetin dhe migrimin.

Barazia gjinore i referohet grave dhe burrave në mundësi të barabarta, të drejta dhe detyra në mjediset e tyre sociale, profesionale dhe familjare. Sipas Kushtetutës së Republikës së Kosovës ekzistojnë një numër dokumentesh të rëndësishme dhe detyruese kombëtare dhe ndërkombëtare, të cilat garantojnë barazinë e burrave dhe grave dhe ndalojnë diskriminimin në baza gjinore, veçanërisht Këshilli i Kartës Sociale i Evropës, Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut, Konventa e Kombeve të Bashkuara mbi Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit ndaj Grave (CEDAW).

Republika e Kosovës ka nënshkruar një numër dokumentesh të rëndësishme dhe detyruese ndërkombëtare, të cilat garantojnë barazinë e burrave dhe grave dhe ndalojnë diskriminimin në baza gjinore, veçanërisht Këshilli i Kartës Sociale Evropës dhe Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe Konventa e Kombeve të Bashkuara mbi Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit ndaj Grave (CEDAW).

Garancitë e brendshme për barazi gjinore janë Kushtetuta e Republikës së Kosovës, ligjet dhe rregulloret përkatëse.

Kushtetuta e Republikës së Kosovës (e miratuar në vitin 2008) përcakton bazën ligjore për futjen dhe rregullimin e parimeve të barazisë gjinore në Kosovë dhe përcakton barazinë gjinore si një e drejtë themelore kushtetuese. Sipas nenit 15 të Kushtetutës, shteti duhet të garantojë barazi mes grave dhe burrave dhe të zhvillojë politika për mundësi të barabarta. Kushtetuta gjithashtu parashtron parimin e ndalimit të diskriminimit, duke përfshirë ndër të tjera diskriminimin në baza gjinore.

Ligji i ri i aprovuar në vitin 2015 nr. 05/L-020 për Barazi Gjinore, gazeta zyrtare e e Republikë së Kosovës nr. 16/26 Qershor 2015 obligon të gjitha autoritetet publike që të ndjekin në mënyrë aktive parimet e barazisë mes burrave dhe grave.

Por në realitet gratë nuk i gëzojnë të drejtat e tyre sikurse burrat. Kjo pabarazi është evidente në shumë rrafshet sociale dhe ekonomike të jetesës prandaj përmbajta e këtij publikimi është përqendruar në gjashtë(6) fusha specifike: 1) Integrimi i grave në ekonomi, 2) Integrimi i grave në fuqinë punëtore dhe kujdes social për kategoritë e prekura me probleme sociale, 3) gratë në procesin e vendimmarrjes, 4) kujdesi shëndetësor dhe qasja e grave dhe burrave në shërbimet shëndetësore, 5) arsimim, 6) pjesëmarrje dhe përfaqësimi në kulturë dhe media.

Programi i Kosovës për barazi gjinore u miratua në vitin 2008 . Me miratimin e PKBGJ-së Qeveria përmbushi obligimin nga Neni 4.4 i Ligjit për Barazi Gjinore, obligimet e dala nga PVPE respektivisht **pika 39** (Të definohen dhe të adaptohen programet e qeverisë për promovimin e të drejtave të gruas në Kosovë) dhe **pika 116**(Zbaton ligjin për barazi gjinore, sigurohet zotërimi i të drejtave të gruas në të gjitha politikat dhe legjislacionin ekzistuesë) .Po ashtu vlen të theksohet se me këtë veprim Qeveria e RK-ës ka përmbushur një nga objektivat e parapara në” Synimet e Mileniumit –MDG të”, Rezolutë kjo e nënshkruar nga Parlamenti i Kosovës, respektivisht veprimin e III të MDG - PROMOVIMI I BARAZISË GJINORE DHE FUQIZIMI I FEMRËS. Synimet e Mileniumit –MDG-të dhe Konventa CEDAW kanë shërbyer si dokument bazë për hartimin e PKBGJ-së dhe objektivave të parapara në këtë program.

Mekanizmi Institucional për barazi gjinore

Kuvendi i Republikës së Kosovës

- Grupi i grave deputete
- Komisioni Parlamentarë për Liri dhe të Drejta të Njeriut, Barazi Gjinore, Persona të pa gjetur dhe Peticione

Qeveria e Republikës së Kosovës

- Agjencia për Barazi Gjinore / Zyra e Kryeministrit të Republikës së Kosovës
- Institucioni i Ombudspersonit - Njësia për Barazi Gjinore
- Zyrtaret/ët për barazi gjinore në Ministri dhe komuna
- Këshilli Ndër-Ministror për Barazi Gjinore
- Sektori për çështje gjinore-MAPL

Mekanizmat ne Nivelin Lokal

- Zyrtarët/et për barazi gjinore në komuna
- Komitetet komunale për barazi gjinore

Mekanizmat Jo-Qeveritare

- Organizatat jo-qeveritare

Mekanizmat Qeveritar që trajtojnë Dhunën në Familje

- Njësiti i Dhunës në Familje- Shërbimi Policor i Kosovës
- Divizioni për Mbrojtje dhe Ndihmë Viktimave-Ministria e Drejtësisë
- Prokuroritë dhe Gjykatat
- Qendrat për Punë Sociale - Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale
- Strehimoret (në gjashtë qytete)

Statistikat me ndjeshmëri gjinore kalojnë përtej zbërthimit të thjeshtë në paraqitjen e të dhënave ekzistuese sipas seksit (mashkull/femër), dhe paraqet nevojën për monitorimin e problemeve të ndryshme dhe sfidat me të cilat përballen gratë dhe burrat në të gjitha sferat e jetës.

Debati i parë zyrtar ndërkombëtar për ndjeshmërinë e statistikave gjinore u zhvillua në Konferencën e Parë Botërore për Gratë në qytetin e Mexicos (Mexico City) në vitin 1975. Në vitin 1995 Deklarata e Pekinit dhe Platforma për Veprim, ofruan një përmbledhje të qartë të rekomandimeve dhe udhëzimeve për përmirësimin e statusit të grave, gjithashtu adresojnë statistikat me sensitivitet gjinor. Deklarata parashtrohet detyrimin e shteteve për të siguruar se statistikat e mbledhura rregullisht e që kanë të bëjnë me individë, të përpilohen, analizohen dhe paraqiten sipas gjinisë dhe moshës duke reflektuar problemet, çështjet dhe pyetjet në lidhje me gratë dhe burrat në shoqëri.

Monitorim i rregullt dhe gjithëpërfshirës i dhe paraqitja e të dhënave të ndjeshme gjinore mundëson identifikimin e diskriminimit gjinor në shoqëri d.m.th përcaktimi nëse ekziston pabarazi midis grave dhe burrave. Ajo gjithashtu lehtëson projektimin, planifikimin dhe zbatimin e politikave që synojnë eliminimin e pabarazisë dhe përmirësimin e statusit të grupeve të apo individëve diskriminuar.

Disa fakte të rëndësishme

- Popullsia e përgjithshme rezidente në Kosovë në fund të vitit 2014 ishte 1.804.944 banorë, ndërsa në vitin 2015 ishte 1.771.604 banorë.
- Madhësia e ekonomisë familjare 5.71 persona.
- Dendësia e popullsisë për vitin 2015 ishte 162,41 banorë për km².
- Moshja mesatare e popullsisë së Kosovës është 30.2 vite.
- Jetëgjatësia në lindje në vitin 2011 ishte 74.1 vjet për burra dhe 79.4 vjet për gra.
- Moshja mesatare e të martuarve për vitin 2015 ishte 29.1 vjeç, për gra 27.3 ndërsa për burra 30.8 vjeç.
- Të dhënat e fertilitetit kanë rënë krahasuar me vitet e mëparshme nga 3 fëmijë për një grua më 2003, në 2 fëmijë në vitin 2014.
- Koeficienti i maskulinitetit është 110.1 meshkuj për 100 femra – më i lartë se raporti i përgjithshëm i raportit gjinor të popullsisë.
- Shkalla e analfabetizmit ishte 6.1% në popullsinë e moshës mbi 15 vjeç. .
- Shkalla e pjesëmarrjes në fuqinë punëtore për vitin 2014 ishte 41.6%, përderisa në vitin 2015 ishte 37.6 %
- Shkalla e jo aktivitetit për vitin 2014 ishte 58.4 % përderisa në vitin 2015 ishte 62.4%.
- Shkalla e papunësisë në total për vitin 2014 ishte 35.3 % përderisa në vitin 2015 ishte 32.9%.
- Shkalla e papunësisë për gratë për vitin 2014 ishte 41.6% kundrejt 33.1% të burrave përderisa në vitin 2015 për gratë ishte 36.6% kundrejt 31.8% të burrave.
- Shkalla e papunësisë të rinjtë (mosha 15-24 vjeç) për vitin 2014 ishte 61.0%. përderisa në vitin 2015 ishte 57.7%.
- 68%* e grave nuk e dinë ndonjë gjuhë tjetër, përveç shqipes.
- 43.5% e grave punojnë në sektorin publik.
- Burimet e të hyrave individuale në Kosovë për vitin 2015, sipas Anketës së Buxhetit të Ekonomive Familjare për gratë ishin të hyrat nga rrogat, pensionet si dhe paratë e gatshme dërguar nga jashtë-familjarët.
- Gratë kryefamiljare në vitin 2015 kanë pasur përbërje prej 12% , çka reflekton rritje prej 4% krahasuar me vitin 2014.
- Në vitin 2015, gratë kishin në pronësi shtëpinë – banesën vetëm 5%.
- Sipas rezultateve të dalura nga Regjistrimi i bujqësisë në Kosovë në vitin 2014, vetëm 4.9% femra ishin bartëse të pronësisë së tokës bujqësore.
- Përkundër përmirësimeve të bëra gratë vazhdojnë të jenë të nën-përfaqësuara në proceset e vendimmarrjes në të gjitha nivelet.
- Gratë kanë në pronësi 13% të bizneseve.

Shkurtesat

ASK	-	Agjencia e Statistikave të Kosovës
ABGJ	-	Agjencia për Barazi Gjinore
AFP	-	Anketa e Fuqisë Punëtore
ABEF	-	Anketa e Buxhetit të Ekonomive Familjare
AGTSH	-	Anketa e Grupimeve të Treguesve të Shumëfishtë
ADSHK	-	Anketa Demografike, Sociale dhe e Shëndetit Riprodhues në Kosovë
DASHC	-	Departamenti i Administratës të Shërbimit Civil
MAP	-	Ministria e Administratës Publike
PK	-	Policia e Kosovës
REKOS	-	Regjistrimi i Popullsisë 2011
GJTH	-	Gjykatat Themelore
MFSK	-	Ministria e Forcës së Sigurisë së Kosovës
MPJ	-	Ministria e Punëve të Jashtme

PËRMBAJTJA

	Faqe
Parathënie	3
Barazia gjinore dhe mekanizmat gjinor	4
Disa fakte të rëndësishme	6
Shkurtesat.....	7
Popullsia.....	13
Shëndetësia dhe Mirëqenia.....	29
Arsimi.....	35
Mbrojtja Sociale.....	43
Jurisprudenca.....	51
Tregu i Punës.....	55
Të Ardhurat.....	63
Shfrytëzimi i Kohës	67
Vendimmarrja	71

GRAFIKONET

Grafiku 1. Popullsia sipas viteve	14
Grafiku 2. Piramida e Popullsisë, 1953	16
Grafiku 3. Piramida e Popullsisë, 1961	16
Grafiku 4. Piramida e Popullsisë, 1971	17
Grafiku 5. Piramida e Popullsisë, 1981	17
Grafiku 6. Piramida e Popullsisë, 2011	18
Grafiku 7. Piramida e Popullsisë, 2012	18
Grafiku 8. Piramida e Popullsisë, 2013	19
Grafiku 9. Piramida e Popullsisë, 2014	19
Grafiku 10. Piramida e Popullsisë, 2015	20
Grafiku 11. Popullsia migruese kombëtare (i brendshëm) sipas viteve	21
Grafiku 12. Popullsia migruese kombëtare (i brendshëm) sipas grup-moshave	21
Grafiku 13. Mosha mesatare e popullsisë sipas viteve të regjistrimeve.....	22
Grafiku 14. Kurorëzimet për herë të parë (martesa e parë) sipas moshës, 2014.....	22
Grafiku 15. Kurorëzimet për herë të parë (martesa e parë) sipas moshës, 2015.....	23
Grafiku 16. Kurorëzimet dhe shkuroëzimet në 1000 banorë sipas viteve	23
Grafiku 17. Shkalla e fertilitetit në Kosovë sipas viteve	24
Grafiku 18. Të lindur gjallë sipas viteve	25
Grafiku 19. Lindjet e gjalla sipas grup moshave të nënave dhe viteve	26
Grafiku 20. Jetëgjatësia sipas viteve	31
Grafiku 21. Metodot kontraceptive të përdorura nga gratë 15-49 vjeç	31

Grafiku 22. Përdorimi i kontracepsionit	32
Grafiku 23. Personat e vdekur në mënyrë të dhunshme sipas viteve	33
Grafiku 24. Vdekjet në Kosovë sipas viteve.....	33
Grafiku 25. Vdekjet sipas grup-moshës, 2014	33
Grafiku 26. Vdekjet sipas grup-moshës, 2015	34
Grafiku 27. Vdekjet e foshnjave sipas viteve	34
Grafiku 28. Popullsia 15-65 sipas nivelit të arsimit në %	37
Grafiku 29. Popullsia 15-64 sipas nivelit të arsimit në %	37
Grafiku 30. Analfabetët sipas viteve të regjistrimit (Popullsia e moshës 10+) në %	38
Grafiku 31. Struktura e mësimdhënësve sipas niveleve në arsimin (publik dhe privat) 2014/2015	39
Grafiku 32. Struktura e mësimdhënësve sipas niveleve në arsimin (publik dhe privat) 2015/2016	39
Grafiku 33. Shpërndarja gjinore në (%) e studentëve (bachelor dhe master) në universitetet publike dhe private në Kosovë, 2015/2016.....	40
Grafiku 34. Shpërndarja gjinore në % e stafit akademik në Universitetet publike dhe private në Kosovë, 2015/2016	41
Grafiku 35. Personat përkohësisht të pranishëm në kuarte të banimit kolektiv sipas moshës	45
Grafiku 36. Fëmijë të vendosur në strehimore sipas grup-moshës.....	45
Grafiku 37. Fëmijët e braktisur sipas viteve	46
Grafiku 38. Distribrimi gjinor i personave të vendosur në shtëpitë e të moshuarve sipas viteve	46
Grafiku 39. Pensionet kontribut pagues sipas viteve, në %	47
Grafiku 40. Popullsia rezidente sipas vështirësive	47
Grafiku 41. Distribrimi gjinor i pensioneve për persona me aftësi të kufizuara sipas viteve	48
Grafiku 42. Viktimat nga dhuna familjare sipas viteve	54
Grafiku 43. Viktimat nga dhuna familjare të raportuara sipas regjioneve dhe viteve në %.....	54
Grafiku 44. Shkalla e punësimit sipas viteve	57
Grafiku 45. Raporti i punësimit ndaj popullsisë, sipas grup-moshave (%)	57
Grafiku 46. Të punësuarit sipas statusit të punësimit dhe viteve	58
Grafiku 47. Paga mujore neto për punonjësit (%).....	60
Grafiku 48. Shkalla e papunësisë sipas grup moshës 15-64 (%)	60
Grafiku 49. Shkalla e papunësisë sipas grup-moshave dhe viteve	61
Grafiku 50. Paraqitja grafike e ndërmarrjeve aktive sipas gjinisë së pronarëve	62
Grafiku 51. Ekonomitë bujqësore.....	62
Grafiku 52. Burimet kryesore të jetesës, 2014	65
Grafiku 53. Burimet kryesore të jetesës, 2015	65
Grafiku 54. Koha e shpenzuar për gra dhe burra sipas grup-moshave dhe llojit të punës, shprehur në orë.....	69
Grafiku 55. Shfrytëzimi i kohës, mesatarja për ditë pune	69
Grafiku 56. Shfrytëzimi i kohës, për kujdesin personal dhe kohës së lirë	70
Grafiku 57. Pjesëmarrja e grave në pozitat vendimmarrëse në Ministri dhe Komuna (%)	72
Grafiku 58. Të punësuarit e stafit Ushtarak sipas grup-moshës në MFSK/FSK, 2015.....	76

Grafiku 59. Të punësuarit në Agjencinë e Statistikave të Kosovës sipas grup-moshave 78

TABELAT

Tabela 1. Lëvizjet natyrore të popullsisë, 1953-2015 15

Tabela 2. Lëvizjet natyrore të popullsisë në 1000 banorë (%), 1953-2015 15

Tabela 3. Popullsia sipas grupmoshës dhe viteve 20

Tabela 4. Indikatorët kryesorë mbi martesat dhe shkurorëzimet 24

Tabela 5. Lindjet e gjalla sipas statusit martesor dhe moshës mesatare të nënës sipas viteve 25

Tabela 6. Përqindja e femrave që përdorin kontracepsion në bazë të vendimmarrjes së përdorimit, sipas moshës dhe vendbanimit 32

Tabela 7. Shkaqet e vdekjeve sipas grup-moshës, 2013 32

Tabela 8. Analfabetët sipas regjioneve (Popullsia 15+) 38

Tabela 9. Numri i parashkollorëve, nxënësve dhe studentëve në përqindje në arsimin publik dhe privat për vitin 2014/2015 dhe 2015/2016 38

Tabela 10. Struktura e mësimdhënësve sipas niveleve në arsim (publik dhe privat) për vitin 2014/2015 dhe 2015/2016 39

Tabela 11. Numri i edukatorëve dhe i fëmijëve sipas viteve 40

Tabela 12. Shkollat, paralelet, nxënësit dhe mësimdhënësit në arsimin e mesëm të ultë sipas viteve shkollore 40

Tabela 13. Shkollat, paralelet, nxënësit dhe mësimdhënësit në arsimin e mesëm të lartë sipas viteve shkollore 41

Tabela 14. Numri i përgjithshëm i studentëve (bachelor dhe master) në Universitetet publike dhe private në Kosovë 2015/2016 41

Tabela 15. Shkalla bruto e regjistrimit (SHBR) sipas niveleve të arsimit 42

Tabela 16. Shkalla bruto e përfshirjes së fëmijëve me nevoja të vecanta në nivelet e arsimit 42

Tabela 17. Personat pa përkujdesje familjare të vendosur në shtëpitë e të moshuarve sipas viteve 46

Tabela 18. Pensionet e personave me aftësi të kufizuara sipas viteve 48

Tabela 19. Përqindja e duhanpirësve në popullatë prej moshës 16 e më shumë, 2014-2015 48

Tabela 20. Struktura gjinore e të punësuarve në institucione shëndetësore, 2015 49

Tabela 21. Gjyqtarët në Republikën e Kosovës sipas viteve 53

Tabela 22. Personat Madhor të dënuar në Gjykatat Themelore sipas viteve 53

Tabela 23. Personat e Mitur të dënuar në Gjykatat Themelore sipas viteve 53

Tabela 24. Dhuna familjare e raportuar sipas regjioneve dhe viteve 54

Tabela 25. Raporti i punësimit ndaj popullsisë, sipas grup-moshave (%) 57

Tabela 26. Të punësuarit sipas statusit të punësimit dhe viteve 58

Tabela 27. Të punësuarit sipas profesioneve (%), 2015 58

Tabela 28. Të punësuarit sipas aktiviteteve (%), 2014 59

Tabela 29. Të punësuarit sipas aktiviteteve (%), 2015 59

Tabela 30. Ndërmarrjet aktive sipas pronësisë dhe aktivitetit ekonomik 61

Tabela 31. Struktura e ndërmarrjeve aktive sipas grupeve të të punësuarve dhe pronarëve , në % 61

Tabela 32. Pronarët e tokës bujqësore dhe anëtarët e familjes, 2014 62

Tabela 33. Pronësia në vitin 2014-2015, në %.....	65
Tabela 34. Postet drejtuese në ministri, agjenci ekzekutive dhe në nivelin lokal në administratë, 2015.....	72
Tabela 35. Ministrat dhe Zv. Ministrat	72
Tabela 36. Të punësuarit në pozita vendimarrëse sipas Ministrive	73
Tabela 37. Të punësuarit në administratën komunale.....	74
Tabela 1. Të punësuarit në misionet diplomatike sipas viteve dhe pozitave.....	73
Tabela 39. Struktura e të punësuarve në Policinë e Kosovës	75
Tabela 40. Struktura e të punësuarve në Policinë e Kosovës, sipas pozitave vendimarrëse me uniformë.....	75
Tabela 41. Struktura e të punësuarve në Policinë e Kosovës, sipas pozitave vendimarrëse në stafin civil	75
Tabela 42. Të punësuarit e stafit Ushtarak sipas grup-moshes në MFSK/FSK, 2015.....	76
Tabela 43. Të punësuarit e stafit Ushtarak në pozitat vendimarrëse sipas grup-moshes në MFSK/FSK, 2015	77
Tabela 44. Të punësuarit e stafit Politik, Civil dhe mbështetës sipas grup-moshes në MFSK/FSK, 2015.....	77
Tabela 45. Të punësuarit e stafit Politik, Civil dhe mbështetës sipas grup-moshes në pozitat vendimarrëse MFSK/FSK, 2015	77

POPULLSIA

Popullsia

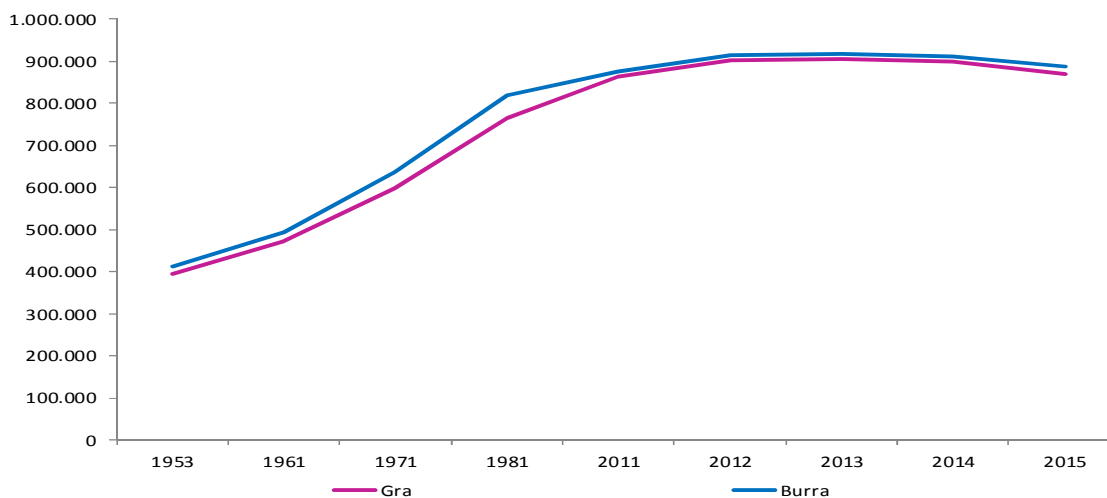
Ky kapitull na jep një pasqyrë të gjerë të popullsisë në Kosovë, me theks në çështjet e rëndësishme gjinore. Vlerësimet e popullsisë bazohen në rezultatet e Regjistrimit të Popullsisë dhe në rezultatet e statistikave të lëvizjeve natyrore dhe mekanike të popullsisë (migrimet e brendshme).

Projeksionet e popullsisë paraqesin një numër të parashikuar të banorëve për vitin referues. Të dhënat e paraqitura llogariten si një variant i mesatares së ulët. Kjo variant është një kombinim i hipotezave lidhur me mesataren e ulët të shkallës së fertilitetit, shkallës së ndryshme të mortalitetit dhe migrimeve në periudhën e projekteve. Popullsia sipas strukturës së familjeve përbëhet nga popullsia sipas karakteristikave gjinore, martesore dhe lidhjeve familjare.

Popullsia migruese përfshinë personat të cilët e kanë ndërruar vendbanimin e tyre të zakonshëm në vitin referues.

Mosha mesatare e popullsisë paraqet mesataren e moshës së popullsisë në vitin referues. Shkalla e përgjithshme e fertilitetit paraqet gjithsej numrin e lindjeve të gjalla për një grua të moshës 15-49 vjeç.

Grafiku 1. Popullsia sipas viteve

Burimi: Regjistrimet e Popullsisë në Kosovë, 1953, 1961, 1971, 1981, 2011 ndërsa të dhënat për vitin 2012, 2013, 2014 dhe 2015 nga Anketa e Fuqisë Punëtore, ASK

Norma e ulët e lindjeve, krahasuar me vitet e kaluara, dhe shkalla e lartë e emigrimit ka ndikuar që numri popullsisë së Kosovës të ketë rënie graduale.

Tabela 2. Lëvizjet natyrore të popullsisë, 1953-2015

Vitet	Popullsia		Lindjet e gjalla		Vdekjet	
	Gra	Burra	Femra	Meshkuj	Gra	Burra
1953	395531	412610	16532	18063	8734	7992
1961	471358	492726	19527	21034	6039	5720
1971	597735	636958	22456	24604	4879	5433
1981	766048	818392	22579	25532	4332	5345
2011	863925	875900	13232	14394	2962	4149
2012	901554	914051	13163	14580	3026	4291
2013	904050	916581	13826	15501	2947	4188
2014	900390	911131	12220	13709	3195	4439
2015	869612	888231	11701	12893	3564	4638

Burimi: Regjistrimet e Popullsisë në Kosovë, 1953, 1961, 1971, 1981, 2011 ndërsa të dhënat për vitin 2012, 2013, 2014 dhe 2015 nga Anketa e Fuqisë Punëtore, ASK

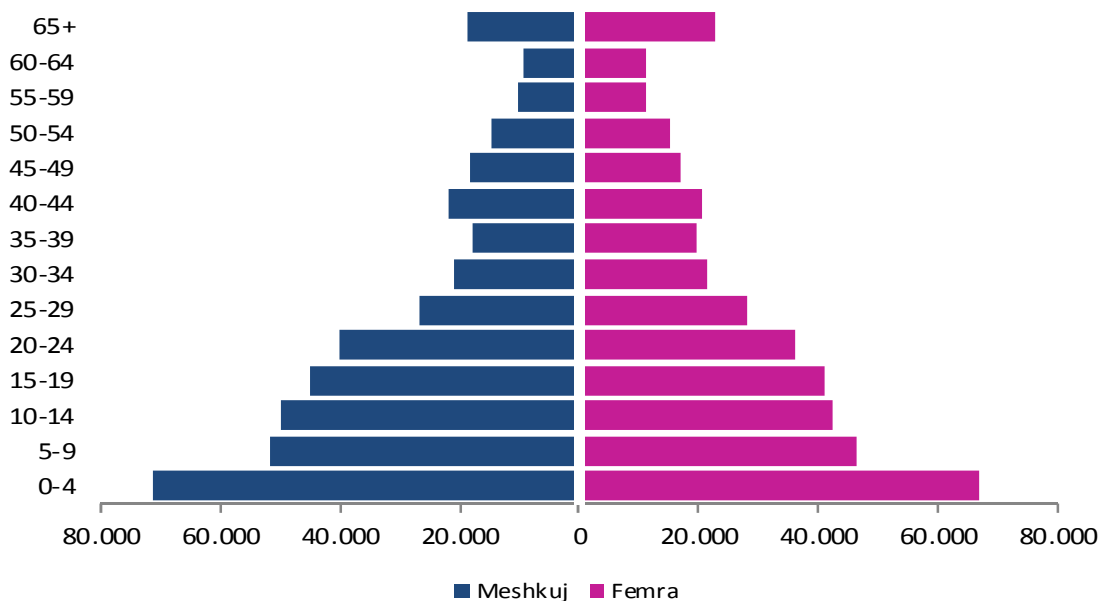
Raporti gjinorë në lindje apo koeficienti i maskulinitetit është 110.1 meshkuj për 100 femra – më i lartë se raporti i përgjithshëm i raportit gjinor të popullsisë, i cili për vitin 2015 është 102 meshkuj për 100 femra dhe nuk ka ndryshime të mëdha sipas viteve. Në BE është krejt i ndryshëm ku raporti meshkuj/ femra shprehur në përqindje është 96.

Tabela 3. Lëvizjet natyrore të popullsisë në 1000 banorë (%), 1953-2015

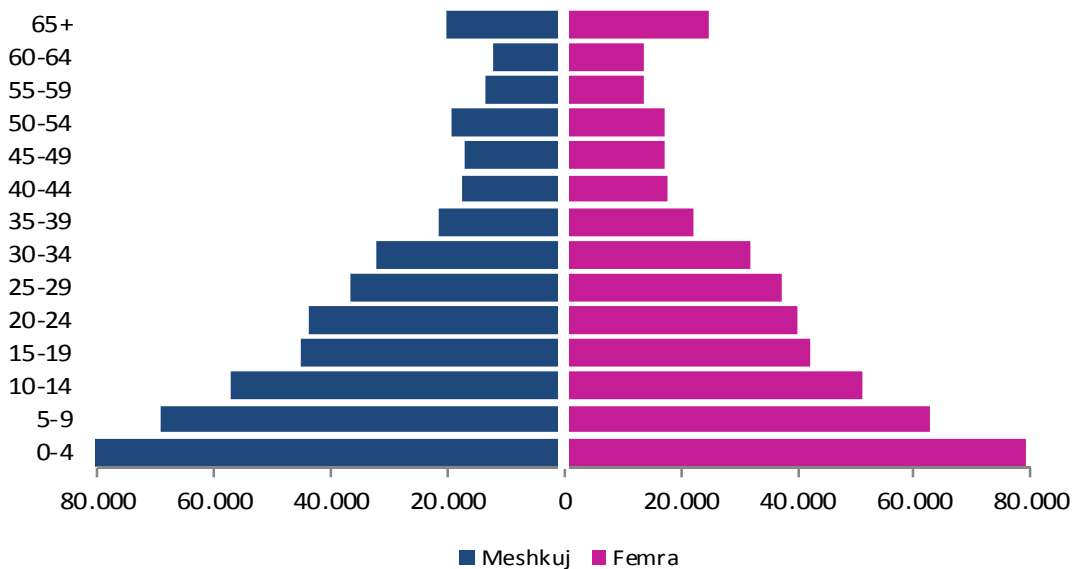
	Popullsia		Lindjet e gjalla		Vdekjet	
	Gra	Burra	Femra	Meshkuj	Gra	Burra
1953	489	511	20	22	11	10
1961	489	511	20	22	6	6
1971	484	516	18	20	4	4
1981	483	517	14	16	3	3
2011	497	503	8	8	2	2
2012	497	503	7	8	2	2
2013	497	503	8	9	2	2
2014	497	503	7	8	2	2
2015	495	505	7	7	2	3

Burimi: Regjistrimet e Popullsisë në Kosovë, 1953, 1961, 1971, 1981, 2011 ndërsa të dhënat për vitin 2012, 2013, 2014 dhe 2015 nga Anketa e Fuqisë Punëtore. Të dhënat për lindjet e gjalla dhe vdekjet janë nga statistikat vitale, ASK

Grafiku 2. Piramida e Popullsisë, 1953

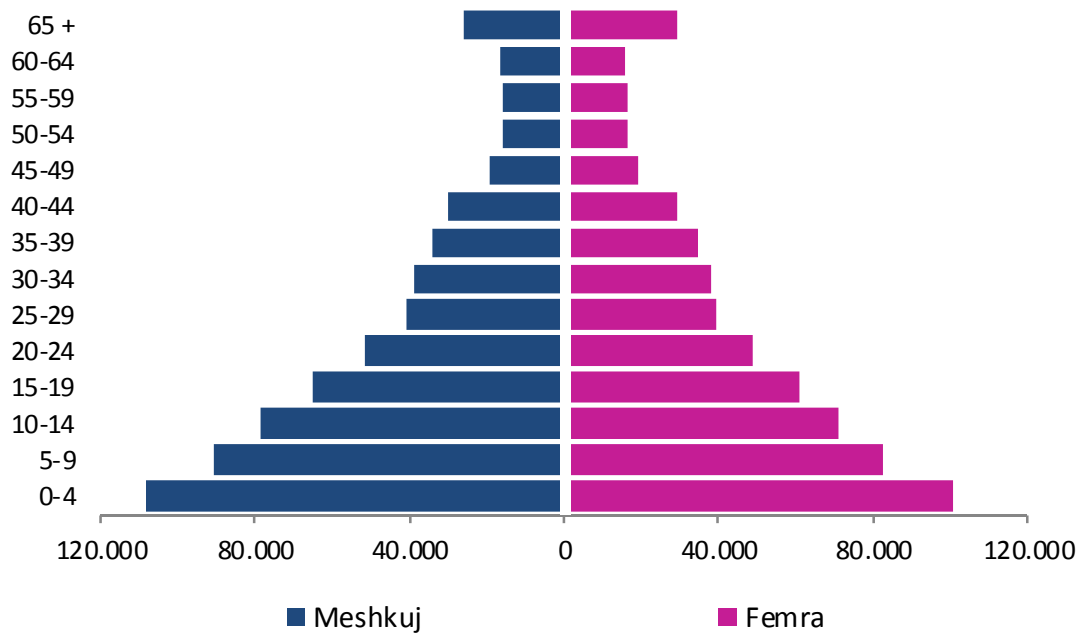

Grafiku 3. Piramida e Popullsisë, 1961

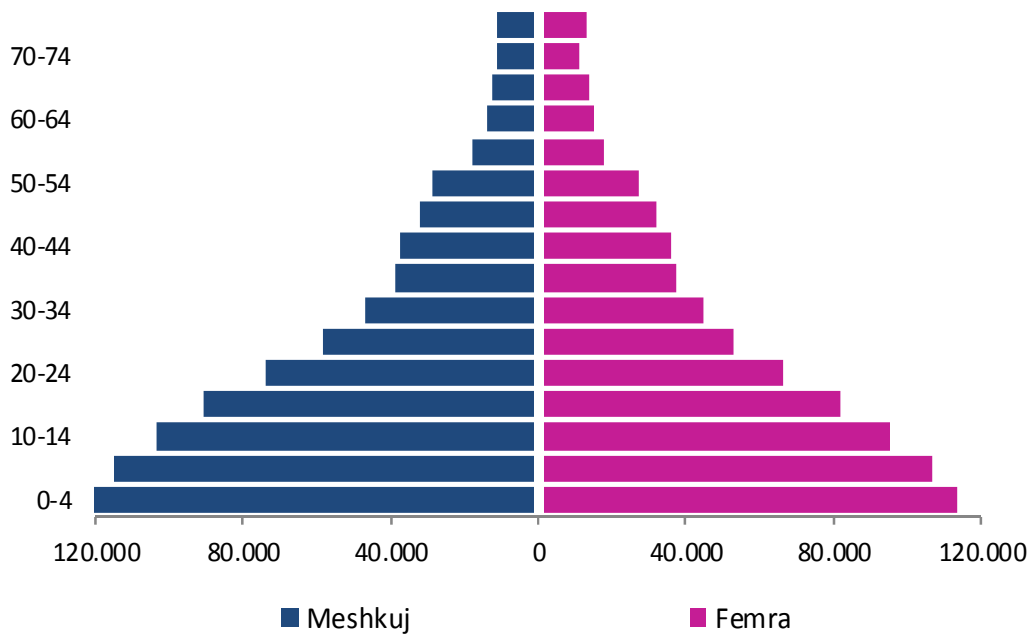

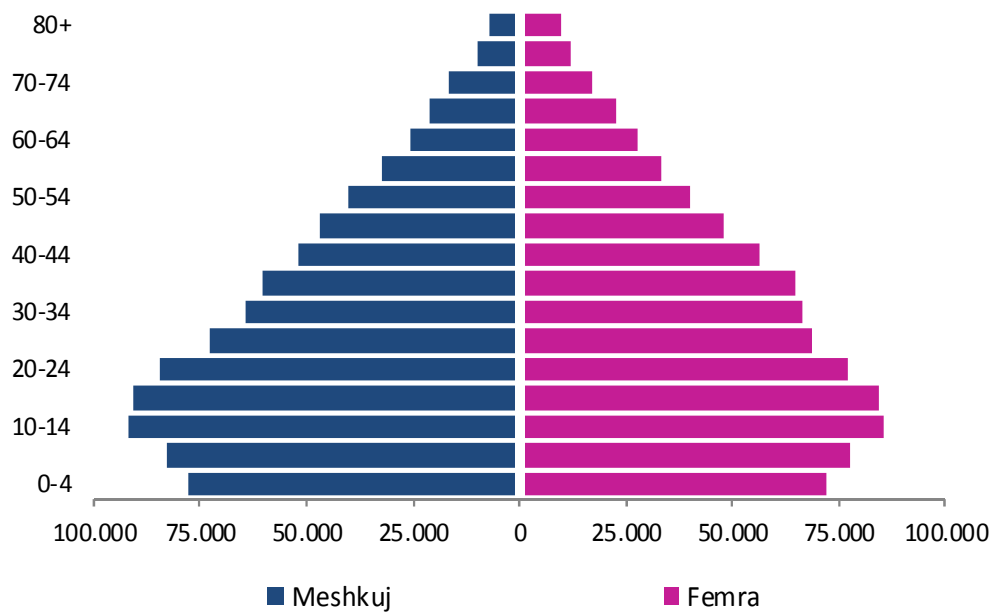
Grafiku 4. Piramida e Popullsisë, 1971

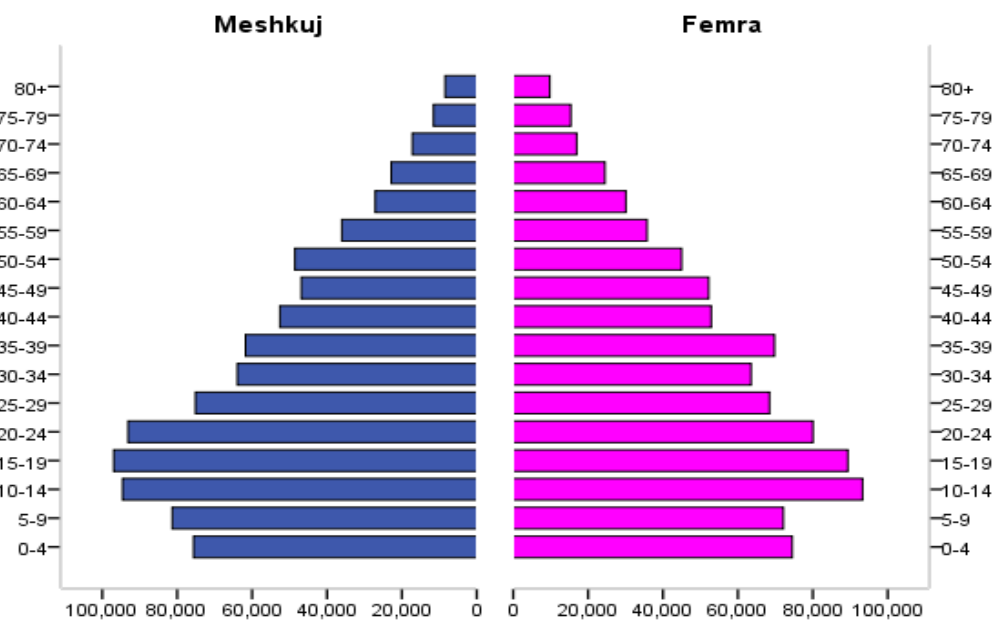
Grafiku 5. Piramida e Popullsisë, 1981

Grafiku 6. Piramida e Popullsisë, 2011

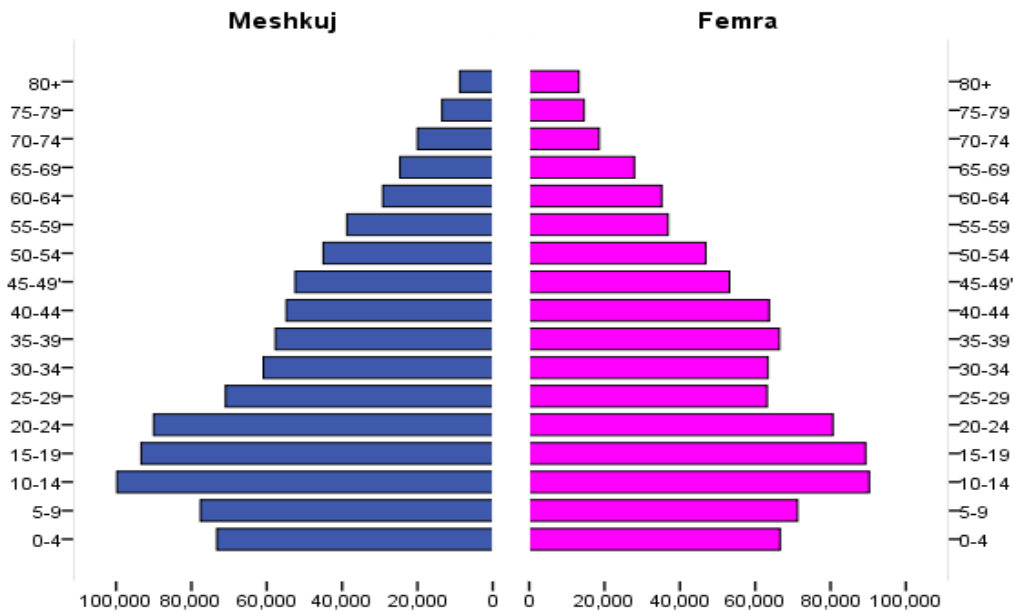

Grafiku 7. Piramida e Popullsisë, 2012

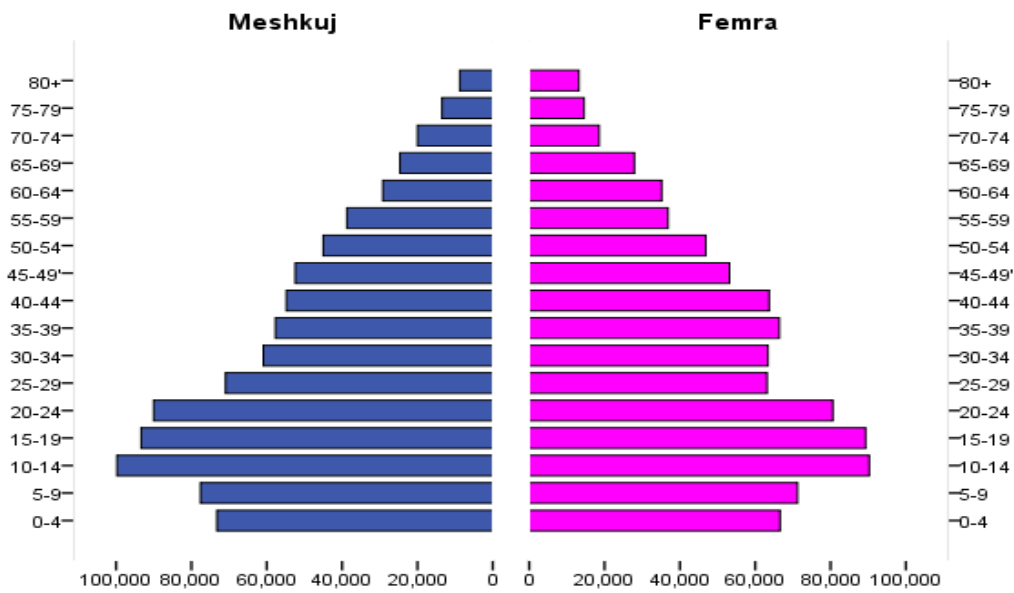
Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtore 2012, ASK

Grafiku 8. Piramida e Popullsisë, 2013

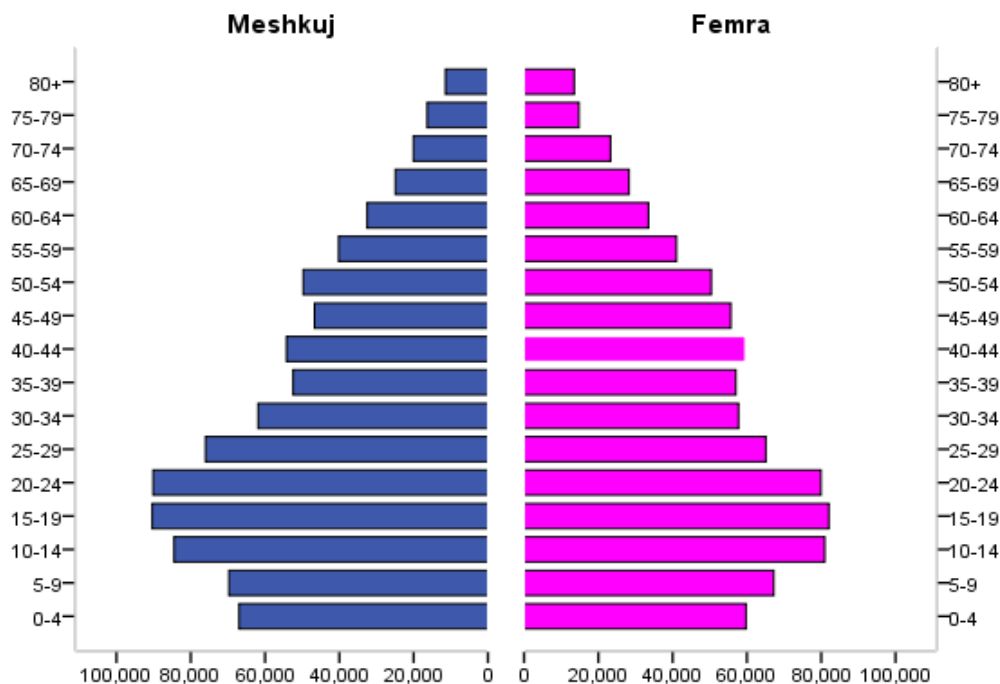

Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtore 2013

Grafiku 9. Piramida e Popullsisë, 2014

Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtore 2014, ASK

Grafiku 10. Piramida e Popullsisë, 2015

Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtore 2015, ASK

Piramida e popullsisë më lartë paraqet strukturën e moshës dhe gjinisë të popullsisë së Kosovës, 2015. Kjo tregon zvogëlim të shkallës së lindjeve në vitet e fundit, pasi që numri i fëmijëve të grupmoshës 0-4 vjeçare është më i vogël se ai tek grupmosha 5-9 vjeçare. Ndërsa ndikim të rëndësishëm në ngushtim në mesin e piramidës për moshën 35-39 si dhe 45-49 vjeç ka pasur Migrimi.

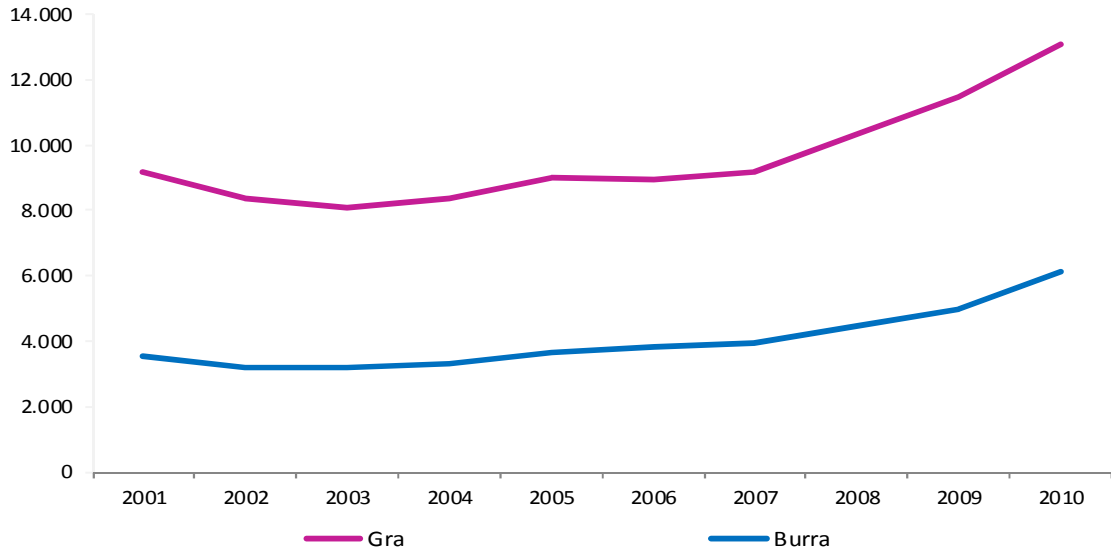
Tabela 4. Popullsia sipas grup moshës dhe viteve

Në mijëra ('000)

Moshë	1971		1981		2011		2012		2013		2014		2015	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
0-14	254	277	315	341	235	252	240	251	317	344	312	334	208	221
15-59	303	312	396	425	539	543	575	557	474	471	477	474	548	562
60+	50	48	52	50	90	80	87	97	109	96	111	104	113	105

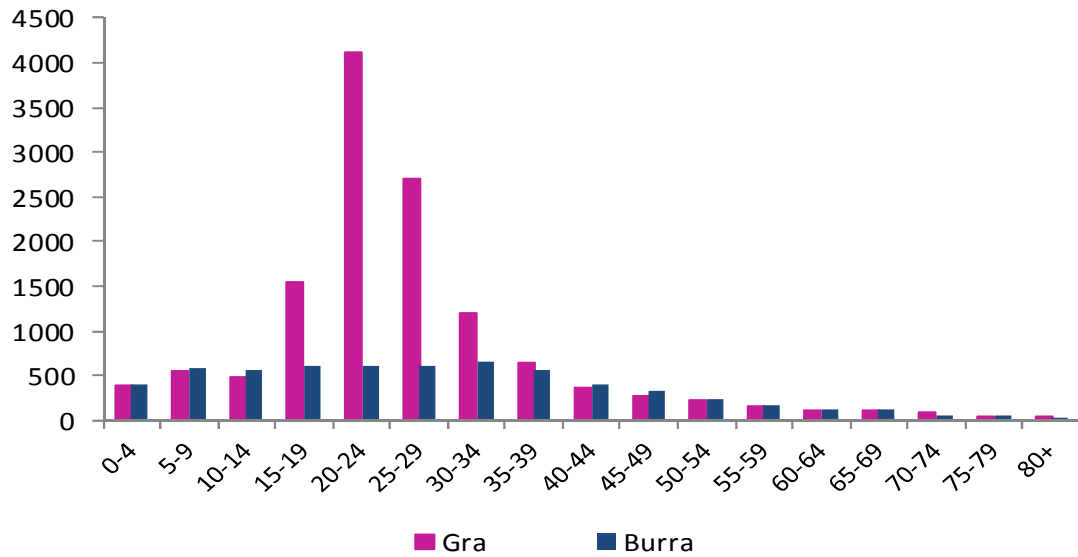
Burimi: Regjistrimet e Popullsisë në Kosovë, 1971, 1981, 2011 ndërsa të dhënat për vitin 2012, 2013, 2014 dhe 2015 nga Anketa e Fuqisë Punëtore, ASK

Grafiku 11. Popullsia migruese kombëtare (i brendshëm) sipas viteve

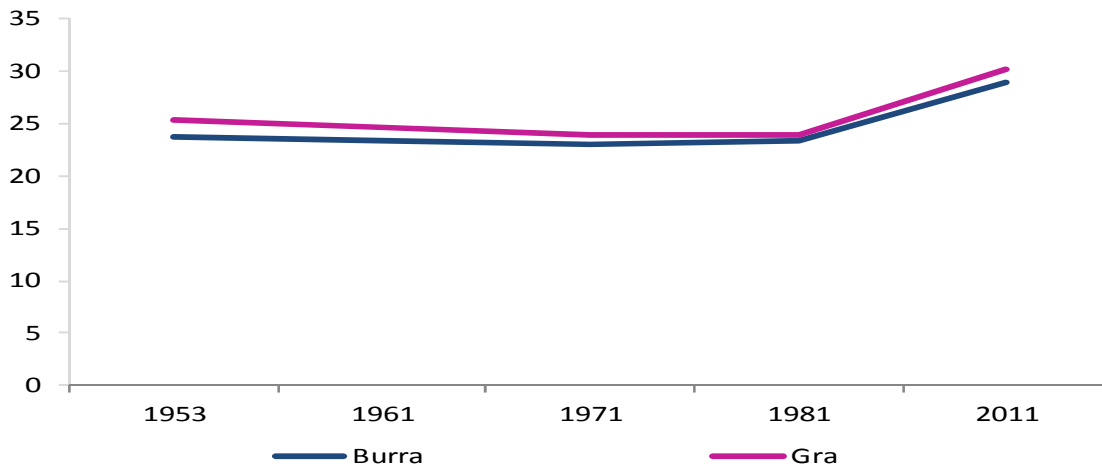
Burimi: Regjistrimet e Popullsisë në Kosovë 2011, ASK

Grafiku 12. Popullsia migruese kombëtare (i brendshëm) sipas grup-moshave

Burimi: Regjistrimet e Popullsisë në Kosovë 2011, ASK

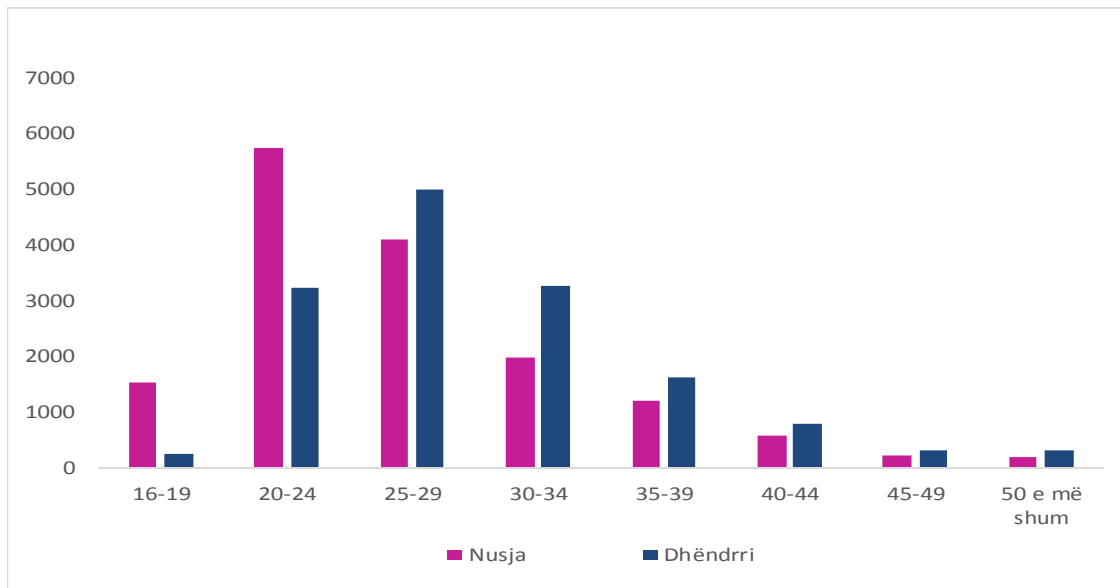
Grafiku 13. Moshja mesatare e popullsisë sipas viteve të regjistrimeve

Burimi: Regjistrimet e Popullsisë në Kosovë 2011, ASK

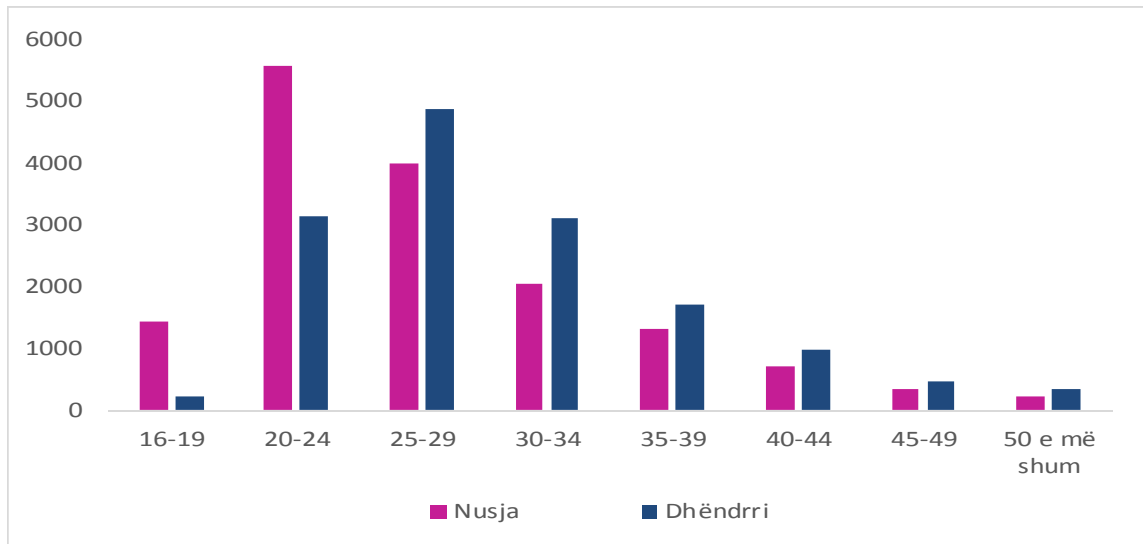
Moshja mesatare e popullsisë së Kosovës ka dallime minimale sipas strukturës gjinore

Grafiku 14. Kurorëzimet për herë të parë (martesa e parë) sipas moshës, 2014

Burimi: Kurorëzimet në Kosovë 2014, ASK

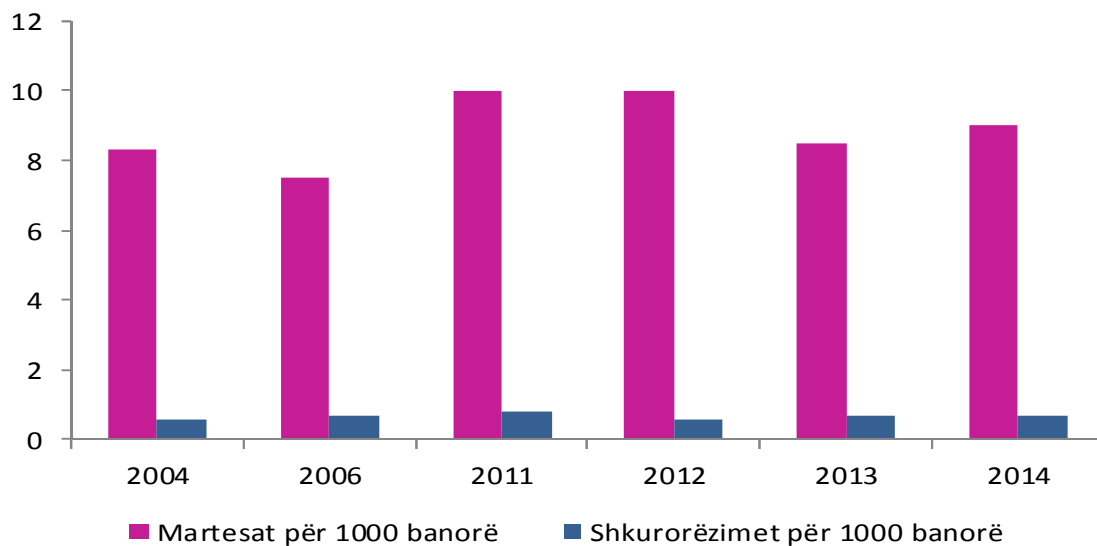
Grafiku 15. Kurorëzimet për herë të parë (martesa e parë) sipas moshës, 2015

Burimi: Kurorëzimet në Kosovë 2015, ASK

Siç shihet nga grafiku, tek kurorëzimet në martesën e parë sipas moshës, ekzistojnë dallime të rëndësishme në mes burrave dhe grave, burrat martohen më vonë ndërsa gratë martohen më herët. Mosha mesatare e të martuarve për vitin 2015 ishte 29.1 vjeç, për gra 27.3 ndërsa për burra 30.8 vjeç.

Grafiku 16. Kurorëzimet dhe shkurorëzimet në 1000 banorë sipas viteve

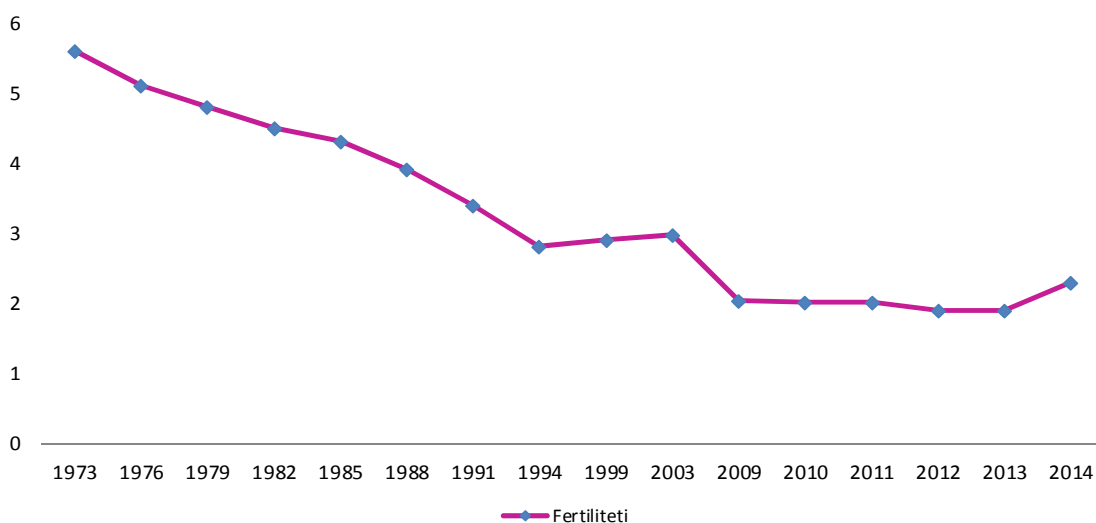
Burimi: Kurorëzime dhe shkurorëzimet në Kosovë sipas viteve, ASK

Tabela 5. Indikatorët kryesorë mbi martesat dhe shkurorëzimet

	2004	2006	2011	2012	2013	2014	2015
Martesat për 1000 banorë (%)	8,3	7,5	10	10	8,5	9,0	9,2
Divorcet për 1000 banorë (%)	0,6	0,7	0,8	0,6	0,7	0,7	:
Divorcet për 1000 martesa (%)	76.1	93.5	84.7	73,1	67,4	76,5	:
Zgjatja mesatare e martesës (vite)	5-9	5-9	5-9	5-9	5-9	5-9	:
Mosha mesatare e grave në martesë	27.0	27.0	28.0	27,4	27,3	27,2	27,7
Mosha mesatare e burrave në martesë	30.3	30.3	32.0	31,1	30,8	30,7	31,2

Burimi: Kurorëzimet dhe shkurorëzimet në Kosovë sipas viteve, ASK

Grafiku 17. Shkalla e fertilitetit në Kosovë sipas viteve

Burimi: Statistikat vitale, Anketat e ADSHK dhe AGTSH, ASK

Norma e fertilitetit në Kosovë, krahasuar nëpër vite është në rënie, si pasojë e normës së ulët të lindjeve. Të dhënat tregojnë se krahasuar me vitin 2003 kur fertiliteti ishte 3 fëmijë për një grua, në vitin 2014 janë 2 fëmijë.

Grafiku 18. Të lindur gjallë sipas viteve

Burimi: Statistikat e lindjeve në Kosovë sipas viteve, ASK

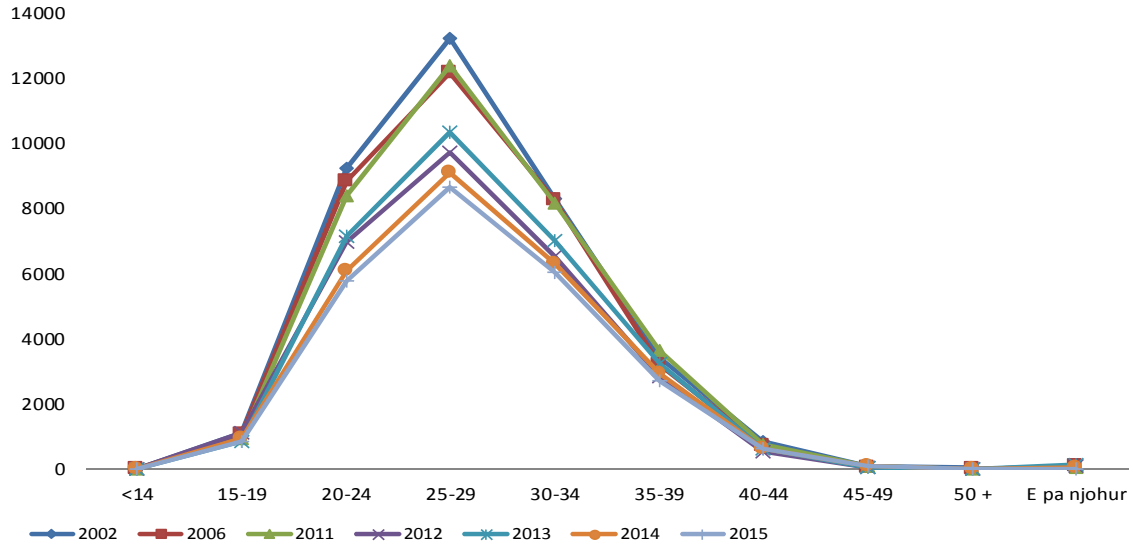
Të dhënat statistikore për të lindurit gjallë tregojnë se norma e lindjeve sipas viteve ka rënie. Vendi ynë më parë ishte karakterizuar me popullsi të re dhe numër të madh të lindjeve. Në vitet e fundit këta indikatorë kanë ndryshuar duke marr parasysh emigrimin e madh të rinjve të cilët ndikojnë tek ndryshimet në strukturën gjinore dhe si rrjedhojë e kësaj, në vitet e ardhshme do të vërehen shenjat e një popullsie në plakje.

Tabela 6. Lindjet e gjalla sipas statusit martesor dhe moshës mesatare të nënës sipas viteve

Vitet	Në kurore	Jashtë kurore	I pa njohur	Ilegjitim	Mosha mesatare e nënës
2002	19.374	2.473	14.288	0	28
2006	18.142	13.816	2.229	0	27
2011	20.570	13.671	0	21	28
2012	14.773	12.797	167	6	28
2013	18.428	10.556	335	8	28
2014	14.446	11.241	240	2	28
2015	13.611	10.466	516	1	28

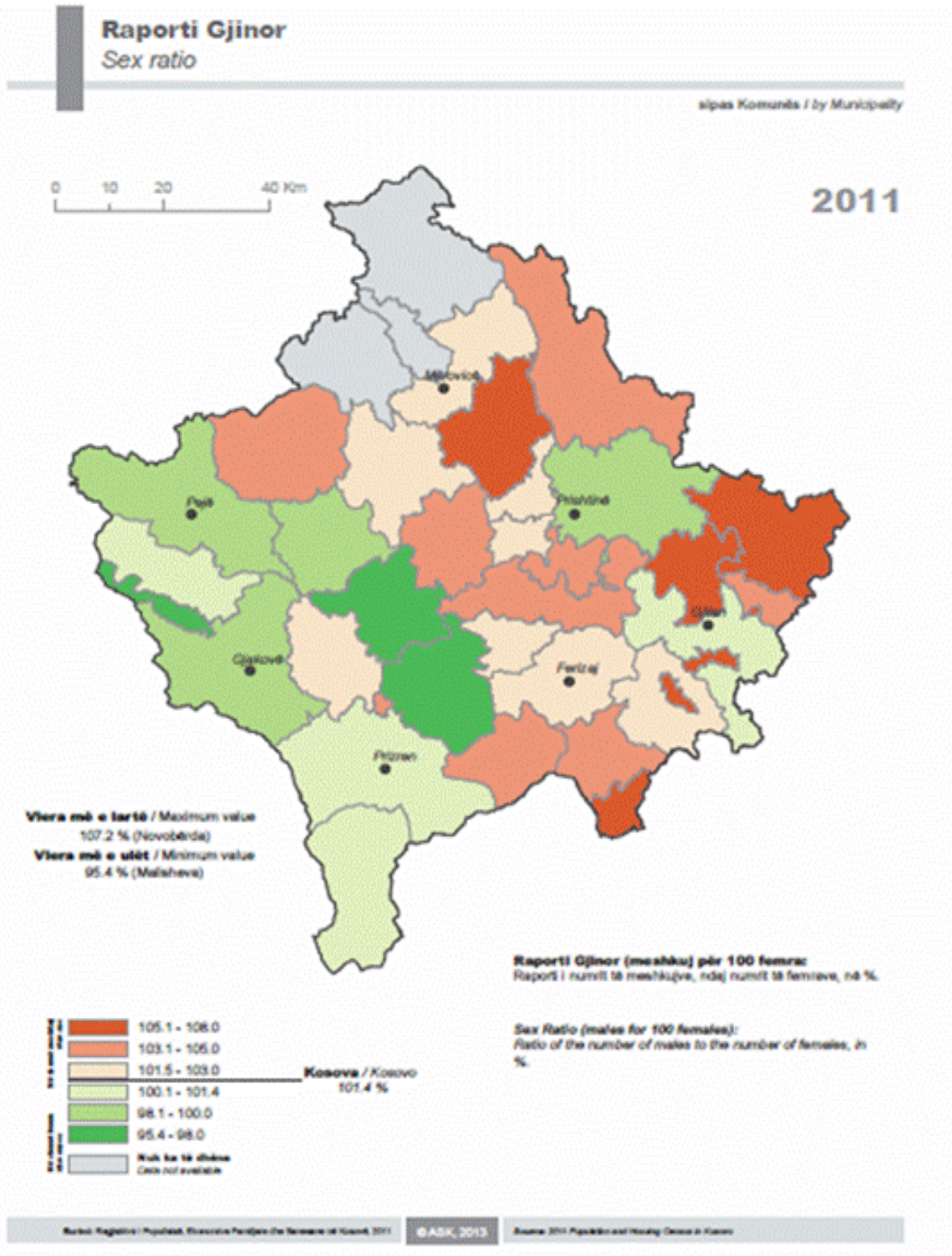
Burimi: Statistikat e lindjeve në Kosovë sipas viteve, ASK

Grafiku 19. Lindjet e gjalla sipas grup moshave të nënave dhe viteve

Burimi: Statistikat e lindjeve në Kosovë sipas vitev, ASK

Siç mund të vërehet nga grafiku i mësipërm, të dhënat tregojnë se pjesa më e madhe e nënave sipas viteve lindin nga mosha 25-29 vjeç.

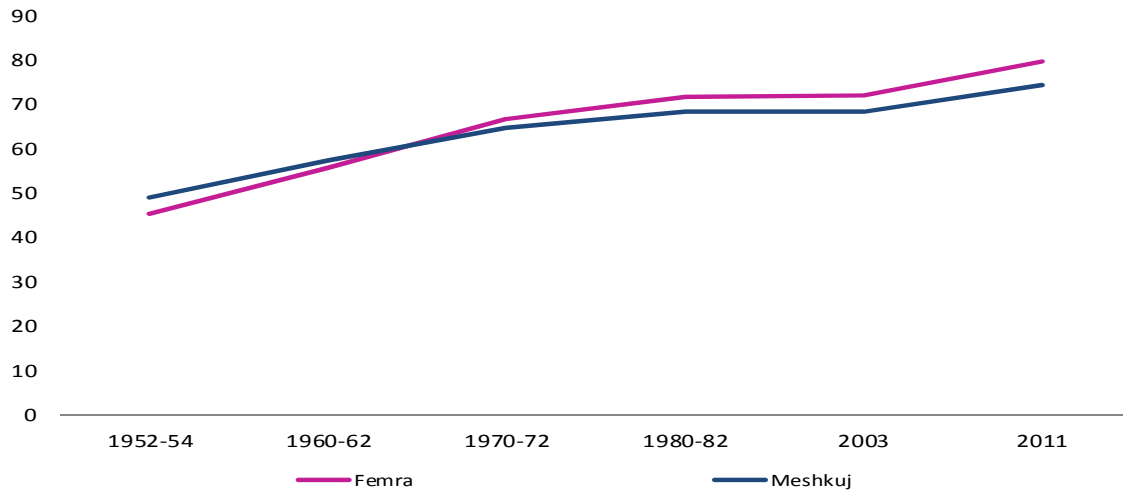

SHËNDETËSIA DHE MIRËQENIA

Kujdesi shëndetësor

- **Jetëgjatësia e pritur për gra/meshkuj** tregon moshën të cilën mesatarisht do ta arrijnë fëmijët e lindur gjallë (pritet të jetojnë) në vitin referues.
- **Metodat kontraceptive bashkëkohore** i referohen përdorimit të prezervativëve (kondomave), hapave, spiraleve intraurinare, produkteve kimike lokale dhe diafragmave.
- **Metodat tradicionale kontraceptive** i referohet ditëve jofertile dhe ndërprerjes së qëllimshme të aktit seksual (tërhiqje nga akti seksual).
- **Shkaku kryesor i vdekjes** definojnë sëmundjen apo lëndimin e cila ka inicuar vargun e shkaqeve vdekjeprurëse duke shkaktuar drejtpërdrejtë vdekjen, rrethanat e aksidentit apo dhunën e cila ka rezultuar me lëndime fatale.
- **Shkalla e mortalitetit** sipas shkakut të vdekjes paraqet numrin gjithsej të vdekjeve, për shkak të shkaqeve specifike, në 100,000 banorë në vitin referues.
- **Shkalla e mortalitetit infantil** paraqet numrin e vdekjeve të foshnjave (më pak se një vit) për 1000 lindje të gjalla në vitin referues.

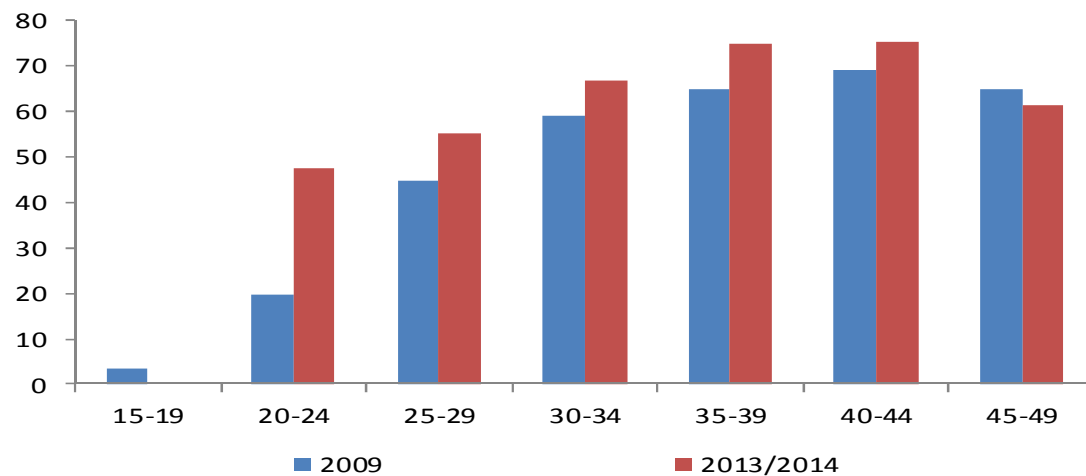
Grafiku 20. Jetëgjatësia sipas viteve

Burimi: Vjetari statistikor i KSA të Kosovës, Anketa e ADSH-së, për vitin 2011 Parashikimi i Popullsisë, ASK

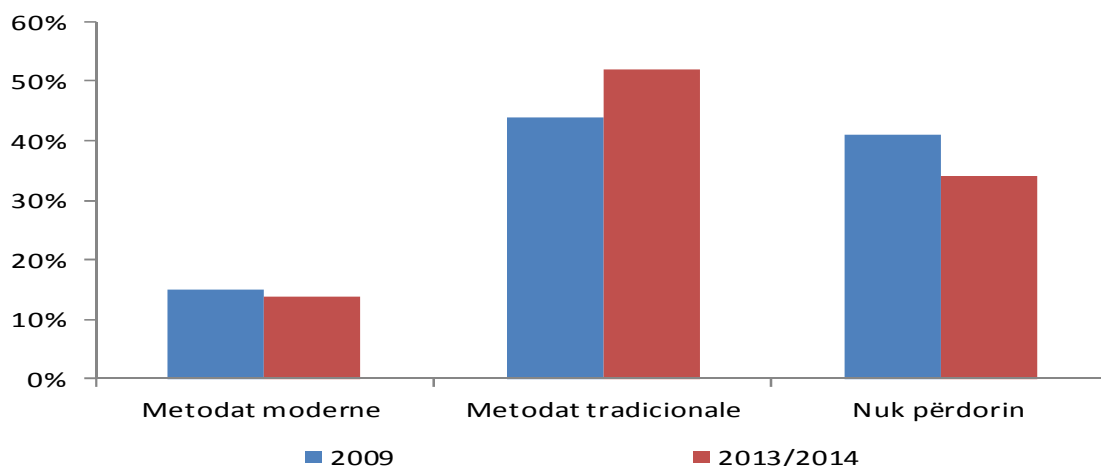
Bazuar në vitet e mëparshme, jetëgjatësia e pritur për popullsinë e Kosovës është në rritje. Në vitin 2011 ishte 74.1 vjet për burra dhe 79.4 vjet për gra.

Grafiku 21. Metodatat kontraceptive të përdorura nga gratë 15-49 vjeç

Burimi: ADSHK-së 2009, ndërsa për vitin 2013/2014 AGTSH

Nga të gjitha femrat e moshës 15-49 vjeçare mund të vërehet se grup-moshë 35-39 dhe 40-44 vjeç kanë përdorur në përgjithësi më së shumti kontracepsion.

Grafiku 22. Përdorimi i kontracesionit

Burimi: Anketa e ADSHK-së 2009 , ndërsa për vitin 2013/2014 AGTSH, ASK

Tabela 7. Përqindja e femrave që përdorin kontracesion në bazë të vendimmarrjes së përdorimit, sipas moshës dhe vendbanimit 2013/2014

Karakteristikat dhe moshë	Vendim personal	I burrit/partnerit	I përbashkët	Tjera	Numri i femrave
15-19	0,0	0,0	0,0	0,0	17
20-24	1,5	0,9	97,6	0,0	132
25-29	0,7	1,2	97,4	0,7	261
30-34	1,3	3,4	95,2	0,1	402
35-39	3,7	2,8	92,4	1,0	482
40-44	3,5	1,7	93,9	0,7	498
45-49	3,6	3,5	91,2	1,4	327
Totali	2,7	2,4	94,1	0,7	2120
Vendbanimi					
Urban	3,6	2,8	92,9	0,6	827
Rural	2,1	2,2	94,8	0,7	1293

Burimi: AGTSH, ASK

Tabela 8. Shkaqet e vdekjeve sipas grup-moshës, 2013

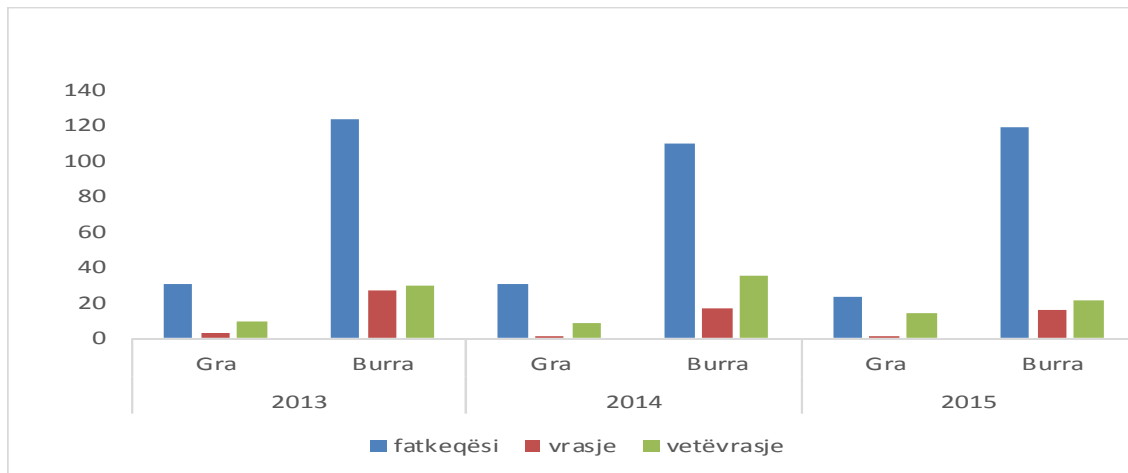
Shkaqet e vdekjes 2013	0-14		15-29		30-44		45-59		60+	
	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj
Total	2,5	3,3	0,6	1,4	0,5	0,8	6,3	10,7	31,6	42,3
Kardiovaskulare	0,3	0,6	0,3	0,4	0,4	0,4	5,2	8,8	36,8	46,8
Tumoret	1,0	0,4	0,7	0,8	0,9	0,7	13,5	15,8	22,2	43,9
Sistemi i frymarrjes	0,6	1,9	0,6	0,0	0,0	0,0	7,5	6,8	35,4	47,2
Trauma, helmime, aksidente (shkaktaret e jashtem)	3,8	5,7	4,2	21,7	1,9	6,1	4,2	33,5	3,8	15,1
Të tjera	10,1	13,4	1,0	1,4	0,5	1,1	4,1	8,6	28,0	31,9

Burimi: Shkaqet e Vdekjeve në Kosovë 2013, ASK

Tabela tregon se personat e vdekur janë kryesisht si pasojë e sëmundjeve kardiovaskulare, ku dominon grup-moshë 60+ (46.8% burrat dhe gratë 36.8%). Tumoret zënë vendin e dytë përsëri në grup-moshën e njëjtë.

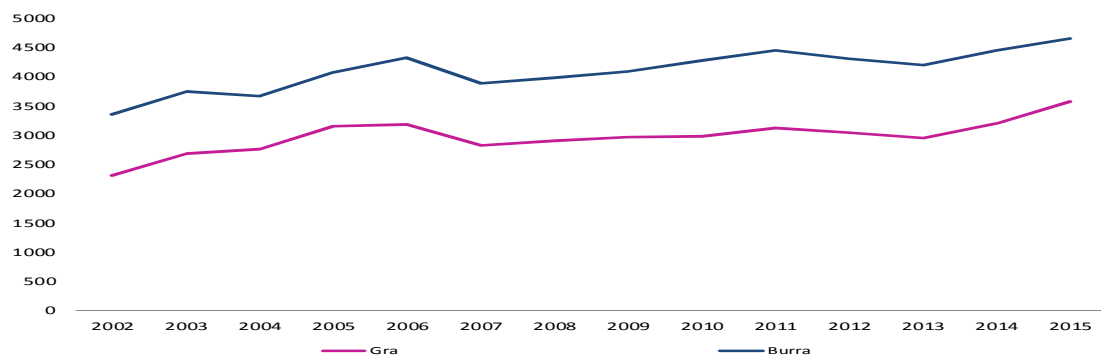
Grafiku 23. Personat e vdekur në mënyrë të dhunshme sipas viteve

Burimi: Statistikat e Vdekjeve në Kosovë sipas viteve, ASK

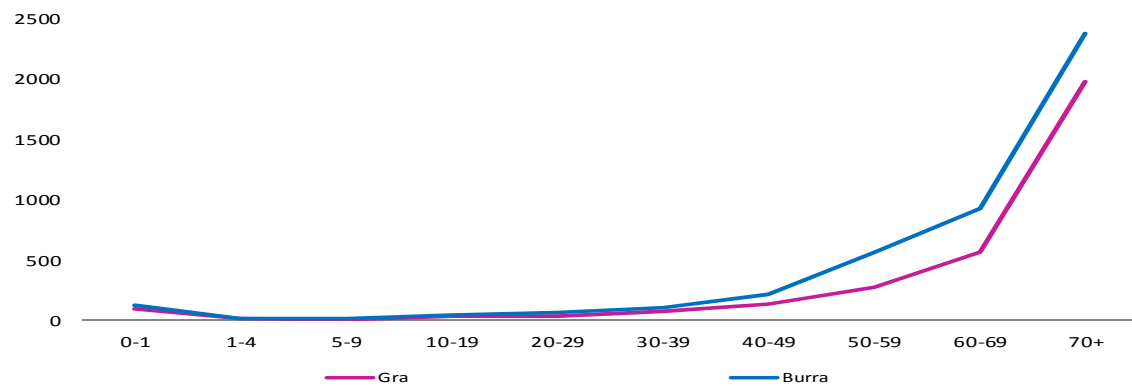
Në Kosovë numri më i madh i personave të cilët vdesin në mënyrë të dhunshme sipas viteve janë fatkeqësitë.

Grafiku 24. Vdekjet në Kosovë sipas viteve

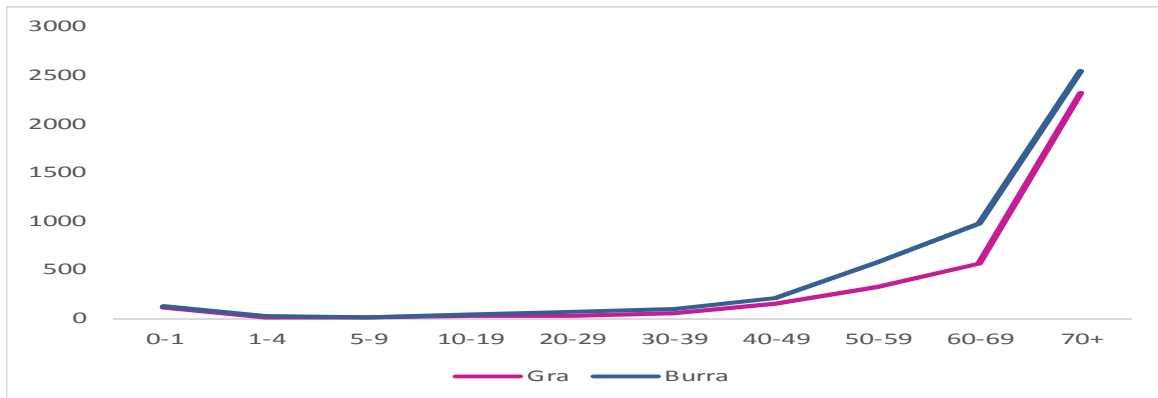
Burimi: Statistikat e Vdekjeve në Kosovë sipas viteve, ASK

Grafiku 25. Vdekjet sipas grup-moshës, 2014

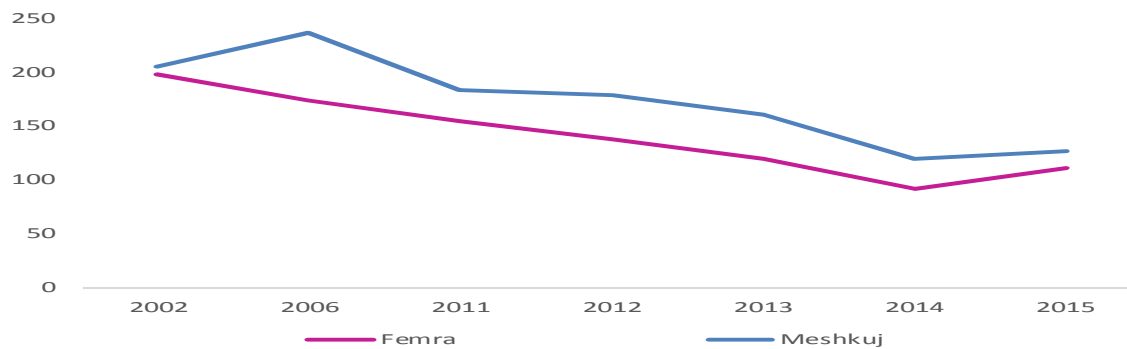
Burimi: Statistikat e Vdekjeve në Kosovë 2014, ASK

Grafiku 26. Vdekjet sipas grup-moshës, 2015

Burimi: Statistikat e Vdekjeve në Kosovë 2015, ASK

Grafiku 27. Vdekjet e foshnjave sipas viteve

Burimi: Statistikat e Vdekjeve në Kosovë sipas viteve, ASK

*Vdekjet e foshnjave janë të gjitha ato vdekje që ndodhin nga moshë 0 deri në 365 ditë.

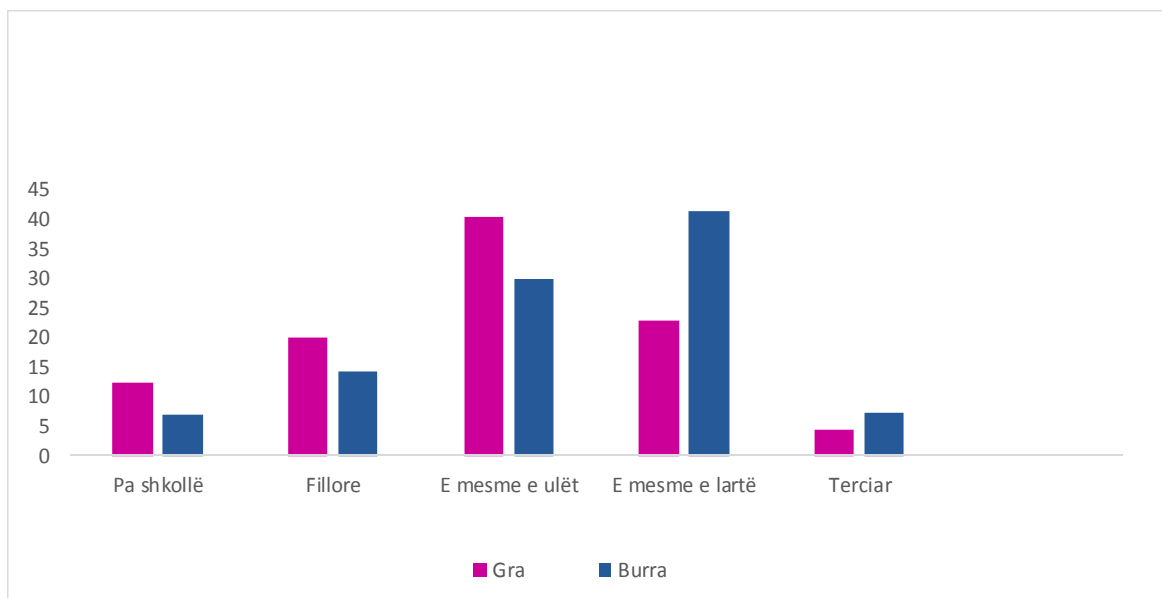
Vdekjet e foshnjave nën një vjeç, sipas viteve, tregojnë të jenë më të larta tek gjinia mashkullore . Mendohet se imuniteti i djemve është më i ulët dhe nuk është stabil krahasuar me vajzat.

ARSIMI

Arsimi

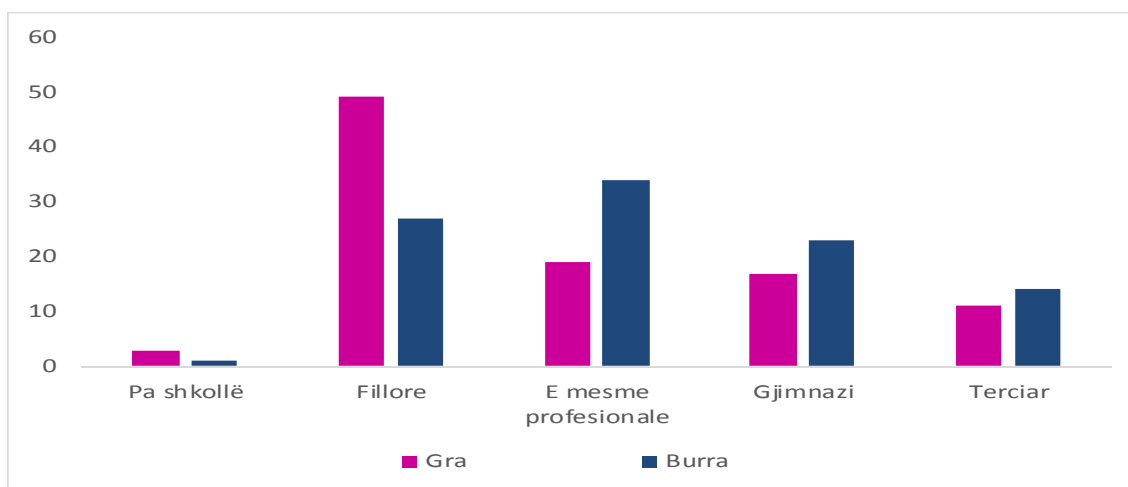
- Arsimi fillor përfshinë fëmijët e moshës 6 vjeçare, ku numri i fëmijëve të moshës 6 vjeçare të regjistruar në shkollë fillore është një përqindje e gjithsej të popullatës së fëmijëve në këtë moshë.
- Arsimi fillor përfshinë fëmijët e moshës 6-15 vjeçar dhe paraqet numrin e fëmijëve të moshës 6-15 vjeç të regjistruar në shkollë fillore si përqindje e gjithsej të popullsisë së fëmijëve në këtë moshë.
- Arsimin i mesëm përfshinë fëmijët e moshës 15 vjeç dhe paraqet numrin e fëmijëve të moshës 15 vjeçar të regjistruar në shkollën e mesme si një përqindje e gjithsej të popullsisë së fëmijëve në këtë moshë.
- Arsimi i mesëm përfshinë fëmijët e moshës 15-18 vjeç; paraqet numrin e fëmijëve të moshës 15-18 të regjistruar në shkollën e mesme si një përqindje të gjithsej të popullsisë së fëmijëve në këtë moshë.
- Të diplomuar në shkollën fillore dhe të mesme janë nxënësit të cilët e kryejnë klasën e nëntë të shkollës fillore dhe nxënësit të cilët plotësojnë vitin e tretë apo të katërt të shkollës së mesme (varësisht nga kohëzgjatja e profilit arsimor në të cilën ata janë regjistruar).
- Mësues të shkollës fillore dhe të mesme janë të gjithë mësuesit e punësuar në shkollat fillore dhe të mesme, me orare të plotë dhe me gjysmë-orar.
- Studentë të regjistruar në arsimin terciar janë personat të regjistruar në shkollën e parë të studimeve akademike, shkollën e parë të studimeve profesionale, shkollën e dytë të studimeve akademike (Master), specialist i studimeve akademike, specialist i studimeve profesionale dhe studime akademike doktoraturë.
- Të diplomuar janë personat të cilët kanë marrë kualifikime profesionale, diplomë universiteti apo një diplomë tjetër akademike.
- Pjesëmarrja e popullsisë së moshës 25-64 vjeç në arsim dhe trajnim paraqet personat e moshës 25 deri në 64 të cilët ndjekin çfarëdo forme arsimi apo trajnimi si një përqindje e popullsisë së asaj moshe.

Grafiku 28. Popullsia 15-65 sipas nivelit të arsimit në %

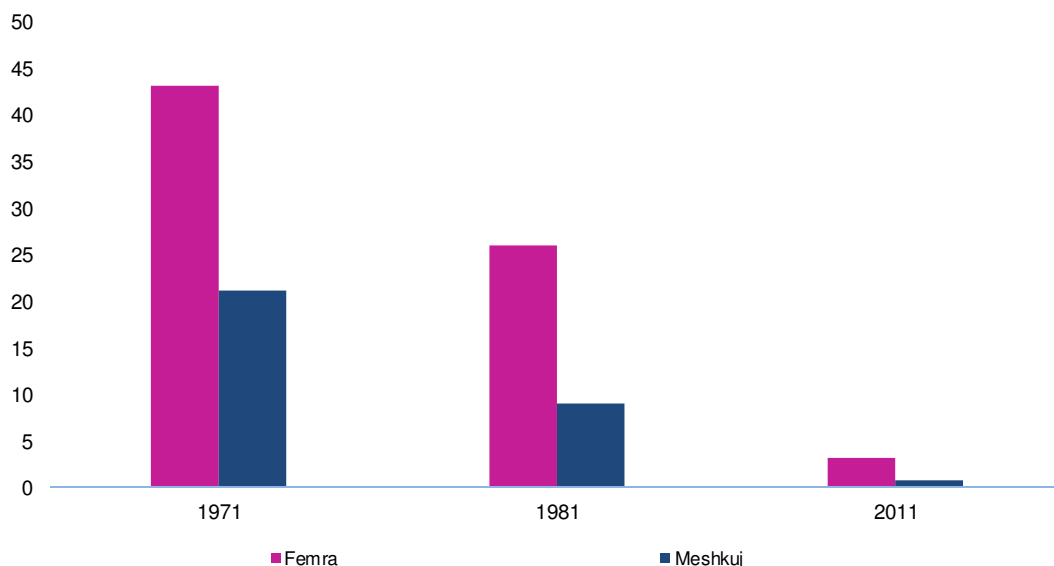

Burimi: Regjistrimi i Popullsisë, Ekonomive Familjare dhe Banesave në Kosovë 2011, ASK

Grafiku 29. Popullsia 15-64 sipas nivelit të arsimit në %

Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtorë 2015, ASK

Grafiku 30. Analfabetët sipas viteve të regjistrimit (Popullsia e moshës 10+) në %

Burimi: Regjistrimi i Popullsisë, Ekonomive Familjare dhe Banesave në Kosovë 2011, ASK

Tabela 9. Analfabetët sipas regjioneve (Popullsia 15+)

Regjioni	2009			2013/2014		
	Gra	Burra	Gjithsej	Gra	Burra	Gjithsej
Rural	11	6	8	10	4	7
Urban	8	3	5	6	3	4
Gjithsej	10	5	7	9	4	6

Burimi: Anketa Demografike, Sociale dhe Shëndeti Riprodhues në Kosovë, 2009 dhe Anketa e Grupimeve të Treguesve të Shumëfishhtë për vitin 2013/2014, ASK

Tabela 10. Numri i parashkollorëve, nxënësve dhe studentëve në përqindje në arsimin publik dhe privat për vitin 2014/2015 dhe 2015/2016

Niveli	Shpërndarja sipas gjinisë në % 2014/2015		Shpërndarja sipas gjinisë në % 2015/2016	
	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj
0 Parashkollor	48,4	51,6	48,1	51,9
1+2 Fillor dhe i mesëm i ulët	48,4	51,6	48,4	51,6
3 I mesëm i lartë	47,0	53,0	47,5	52,5
1+2 Fillor dhe i mesëm i ulët special	42,3	57,7	42,9	57,1
3 I mesëm i lartë special	42,0	58,0	46,6	53,4
5+6 Universitar	52,9	47,1	48,6	51,4

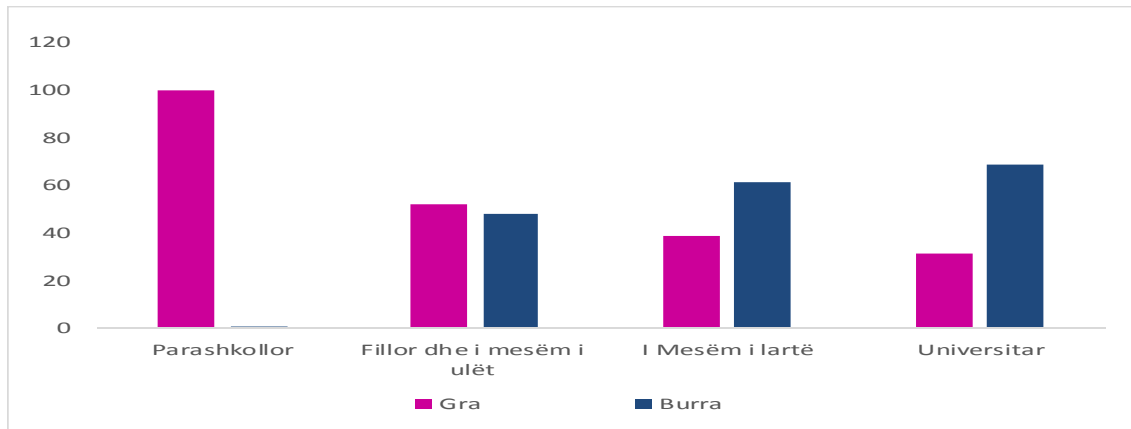
Burimi: Statistikat e Arsimit, 2014/2015 dhe 2015/2016, ASK

Tabela 11. Struktura e mësimdhënësve sipas niveleve në arsim (publik dhe privat) për vitin 2014/2015 dhe 2015/2016

Niveli	Mësimdhënësit	Shpërndarja sipas gjinisë në % 2014/2015		Shpërndarja sipas gjinisë në % 2015/2016	
		Gra	Burra	Gra	Burra
0	Parashkollor	99,6	0,4	99,5	0,5
1+2	Fillor dhe i mesëm i ulët	51,9	48,1	52,8	47,2
3	I mesëm i lartë	38,8	61,2	39,3	60,7
5+6	Universitar	31,5	68,5	34,3	65,7

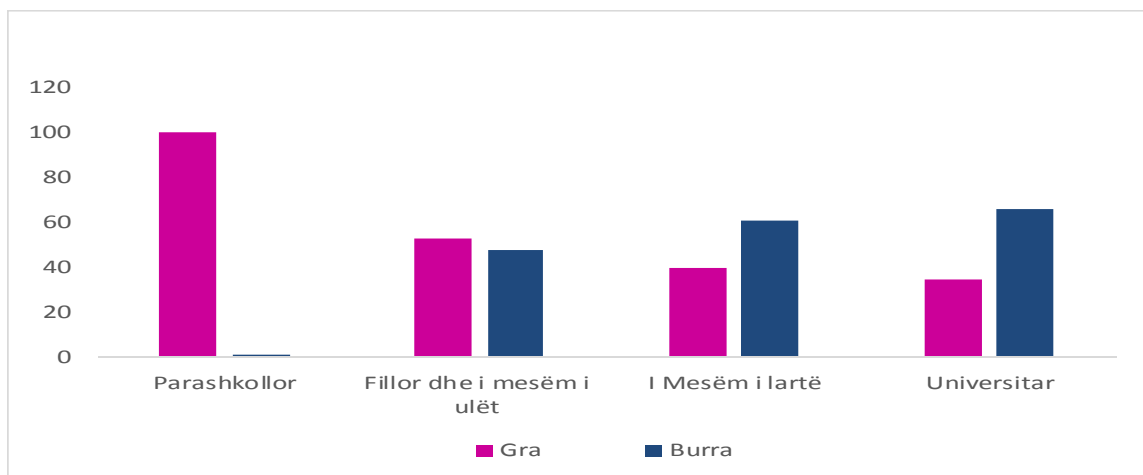
Burimi: Statistikat e Arsimit, 2014/2015 dhe 2015/2016, ASK

Grafiku 31. Struktura e mësimdhënësve sipas niveleve në arsimin (publik dhe privat) 2014/2015

Burimi: Statistikat e Arsimit, 2014/2015, ASK

Grafiku 32. Struktura e mësimdhënësve sipas niveleve në arsimin (publik dhe privat) 2015/2016

Burimi: Statistikat e Arsimit, 2015/2016, ASK

Tabela 12. Numri i edukatorëve dhe i fëmijëve sipas viteve

Viti shkollor	Numri i edukatorëve		Numri i fëmijëve	
	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj
2008-2009	1.125	43	11.365	12.461
2009-2010	1.179	41	11.158	12.875
2010-2011	1.256	47	11.709	12.946
2011-2012	1.289	44	11.897	13.048
2012-2013	1.402	48	12.545	13.886
2013-2014	1.492	42	12.933	13.835
2014-2015	526	2	12.562	13.366
2015-2016	574	3	12.619	13.535

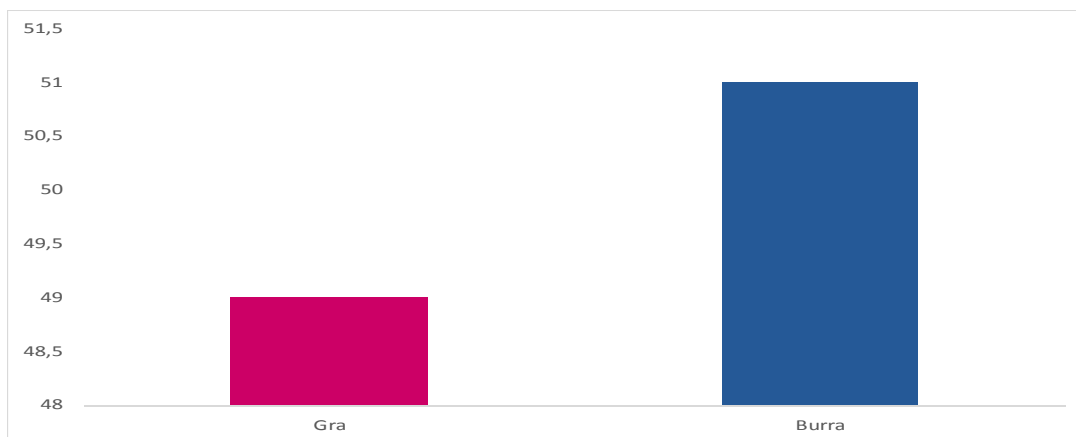
Burimi: Statistikat e Arsimit sipas viteve, ASK

*Mungojnë të dhënat për numrin e edukatorëve në arsimin parafillor për vitet 2014/2015 dhe 2015/2016 (janë të përfshira vetëm të dhënat për arsimin parashkollor)

Tabela 13. Shkollat, paralelet, nxënësit dhe mësimdhënësit në arsimin e mesëm të ultë sipas viteve shkollore

Viti shkollor	Shkolla	Paralele	Nxenesit		Mesimdhënesit		Numri i nxënësve për një arsimtar
			Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj	
2008-2009	972	13.374	153.081	166.073	7.447	9784	18
2009-2010	984	12.926	146.873	159.426	7.653	9574	18
2010-2011	1030	13.192	145.675	156.578	8.150	9706	17
2011-2012	1029	13.172	141.872	152.547	8.376	9446	17
2012-2013	1034	12.935	13.804	272.873	8.548	9115	16
2013-2014	1046	13.033	135.662	145.161	8.898	8953	16
2014-2015	985	:	132.481	141.168	9.139	8455	16
2015-2016	1012	:	126.440	134.696	9.623	8612	14

Burimi: Statistikat e Arsimit sipas viteve, ASK

Grafiku 33. Shpërndarja gjinore në (%) e studentëve (bachelor dhe master) në universitetet publike dhe private në Kosovë, 2015/2016

Burimi: Ministria e Arsimit – Treguesit e Arsimit në Kosovë

Tabela 14. Shkollat, paralelet, nxënësit dhe mësimdhënësit në arsimin e mesëm të lartë sipas viteve shkollore

Viti shkollor	Shkolla	Paralele	Nxënës			Mësimdhënës			Numri i nxënësve për një arsimtar
			Gjithsej	Femra	Meshkuj	Gjithsej	Femra	Meshkuj	
2008-2009	121	3.130	96.765	43.327	53.438	5.157	1.717	3.440	19
2009-2010	125	3.308	104.806	47.242	57.564	5.519	1.923	3.596	19
2010-2011	137	3.483	108.503	49.788	58.715	5.957	2.134	3.823	18
2011-2012	142	3.874	109.513	50.290	59.223	6.095	2.237	3.858	18
2012-2013	140	3.608	107.303	49.518	57.785	6.142	2.316	3.826	17
2013-2014	131	3.472	103.038	47.865	55.173	6.374	2.494	3.880	16
2014-2015	120	:	83.743	39.358	44.385	5.358	2.081	3.277	16
2015-2016	119	:	85.377	40.667	44.710	5.275	2.211	3.413	16

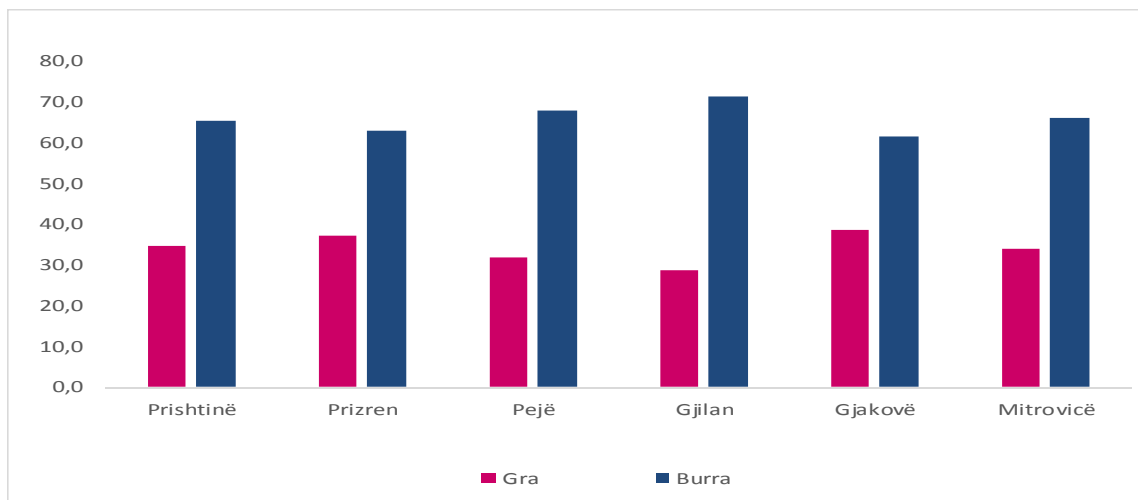
Burimi: Statistikat e Arsimit, 2015/2016, ASK

Tabela 15. Numri i përgjithshëm i studentëve (bachelor dhe master) në Universitetet publike dhe private në Kosovë 2015/2016

Universiteti / Kolegji	Femra	Meshkuj
Universiteti i Prishtinës	26.837	20.986
Universiteti i Prizrenit	3.674	3.200
Universiteti i Pejës	4.034	4.861
Universiteti i Gjilanit	2.430	1.992
Universiteti i Gjakovës	1.683	533
Universiteti i Mitrovicës	1.129	1.247
Fakulteti i Studimeve Islame	156	231
Akademia e Kosovës për Siguri Publike	13	105
Kolegjet Private	19.075	28.243

Burimi: Ministria e Arsimit – Treguesit e Arsimit në Kosovë, ASK

Grafiku 34. Shpërndarja gjinore në % e stafit akademik në Universitetet publike dhe private në Kosovë, 2015/2016

Burimi: Ministria e Arsimit – Treguesit e Arsimit në Kosovë

Tabela 16. Shkalla bruto e regjistrimit (SHBR) sipas niveleve të arsimit

Shkalla bruto e regjistrimit (SHBR) sipas niveleve të arsimit	Shpërndarja gjinore në % 2012/2013		Shpërndarja gjinore në % 2013/2014	
	Femra	Meshkuj	Femra	Meshkuj
Arsimi parashkollor dhe parafillor	15,0	14,9	14,7	14,9
Arsimi fillor (klasa 1-5)	98,5	98,7	96,0	96,8
Arsimi i mesëm i ulët (klasa 6-9)	98,1	99,1	97,8	98,3
Arsimi i mesëm i lartë (klasa 9-12)	85,3	91,9	84,4	89,4

Burimi: Ministria e Arsimit - Tregusit e Arsimit në Kosovë

Tabela 17. Shkalla bruto e përfshirjes së fëmijëve me nevoja të veçanta në nivelet e arsimit

Niveli fillor dhe i mesëm i ulët	Femra	Meshkuj
Përfshirja e fëmijëve me nevoja të vecanta në nivelet e arsimit fillor dhe mesëm të ulët (klasat 1-9)	37,0	44,0
Niveli fillor dhe i mesëm i ulët	Femra	Meshkuj
Përfshirja e fëmijëve me nevoja të vecanta në arsimin e mesëm të lartë (klasat 10 - 12)	15,7	18,3

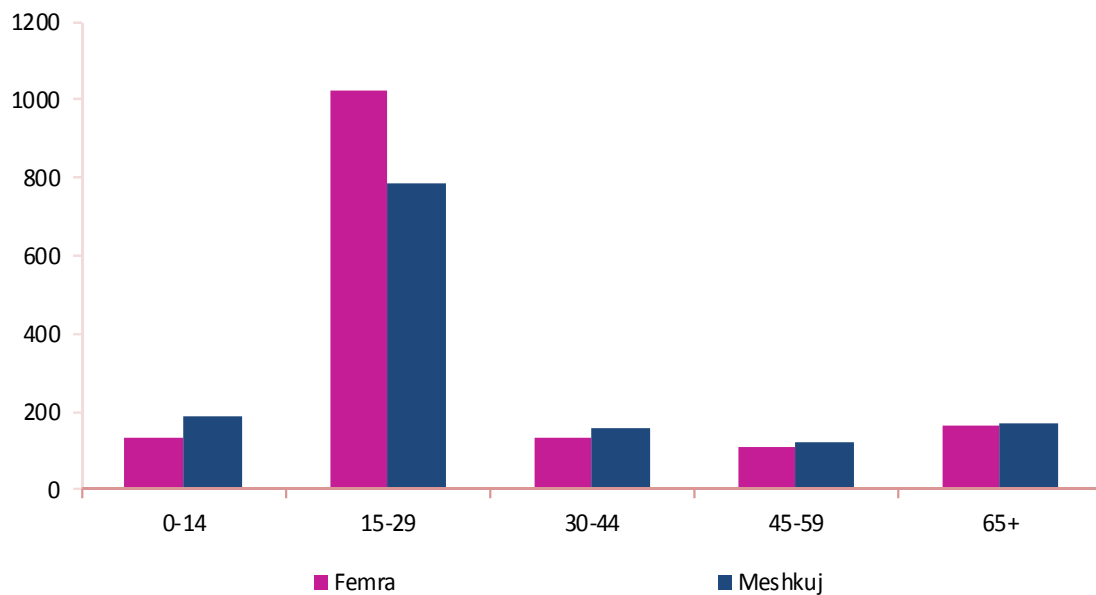
Burimi: Ministria e Arsimit - Tregusit e Arsimit në Kosovë

MBROJTJA SOCIALE

Mbrojtja Sociale

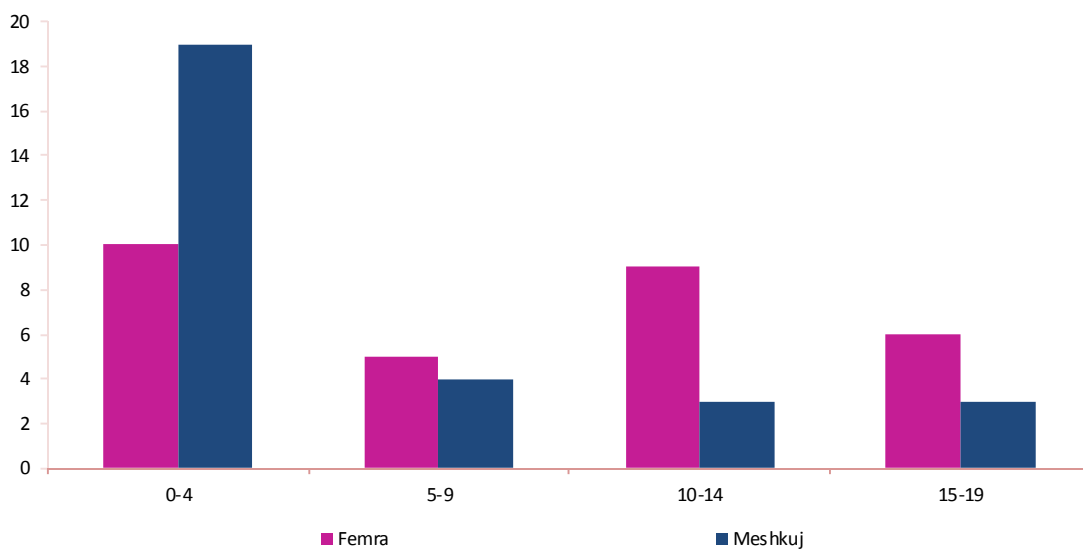
- Mbrojtja sociale përbëhet nga aktivitetet e organizuara sociale të kryera në interes publik për të fuqizuar qytetarët të bëjnë një jetë të pavarur dhe produktive në komunitet, duke parandaluar përjashtimet e shpejta sociale dhe eliminimin e pasojave të tyre.
- Përfituesit e strehimeve institucionale të mbrojtjes sociale janë persona të cilët nuk mund të strehohen në familjen e tyre biologjike apo në ndonjë familje tjetër, apo të pajisen me shërbime komunale, për të cilin/cilën vendosjet e tilla nuk do të ishin në interesin e tyre më të mirë.
- Institucionet për mbrojtje sociale për strehimin e përfituesve i përfshinë institucionet për strehimin e fëmijëve pa kujdes prindëror, qendrat mbështetëse për përkujdesje, institucionet korrektuese për fëmijë dhe të rinj, shtëpi për pleq dhe pensionistë, dhe institucionet për strehim të personave me aftësi të kufizuara në zhvillim.
- Pensioni është një përfitim mujor në të holla të cilën një individ ka të drejtë me arritjen e moshës së vjetër, aftësive të kufizuara, vdekjes dhe debitimit fizik. Ekzistojnë tre kategori të pensioneve: moshë e vjetër, aftësitë e kufizuara dhe pensioni familjar.

Grafiku 35. Personat përkohësisht të pranishëm në kuarte të banimit kolektiv sipas moshës

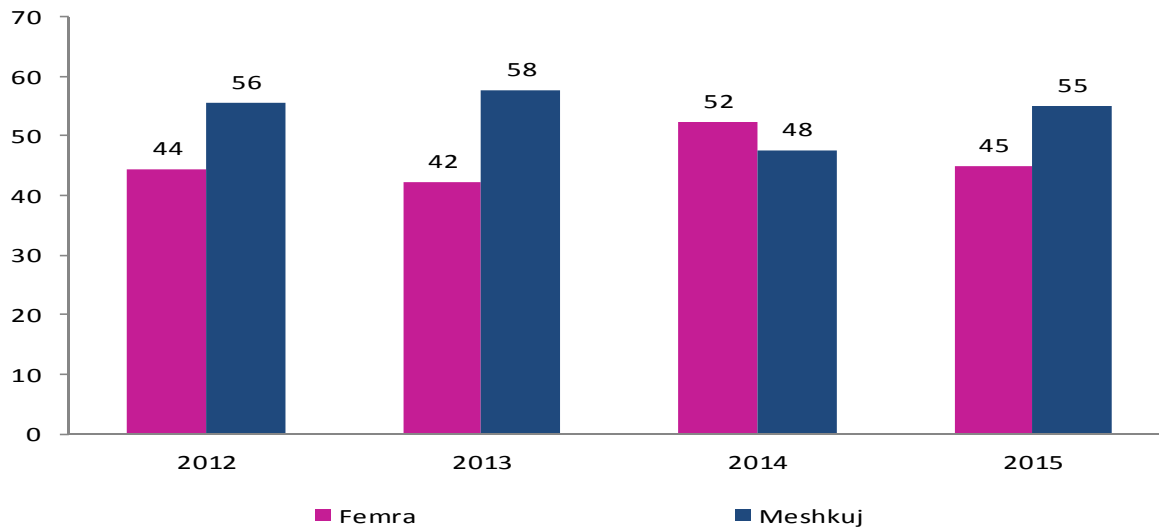
Burimi: Regjistrimi i Popullsisë, Ekonomive Familjare dhe Banesave në Kosovë 2011, ASK

Grafiku 36. Fëmijë të vendosur në strehimore sipas grup-moshës

Burimi: Regjistrimi i Popullsisë, Ekonomive Familjare dhe Banesave në Kosovë 2011, ASK

Grafiku 37. Fëmijët e braktisur sipas viteve

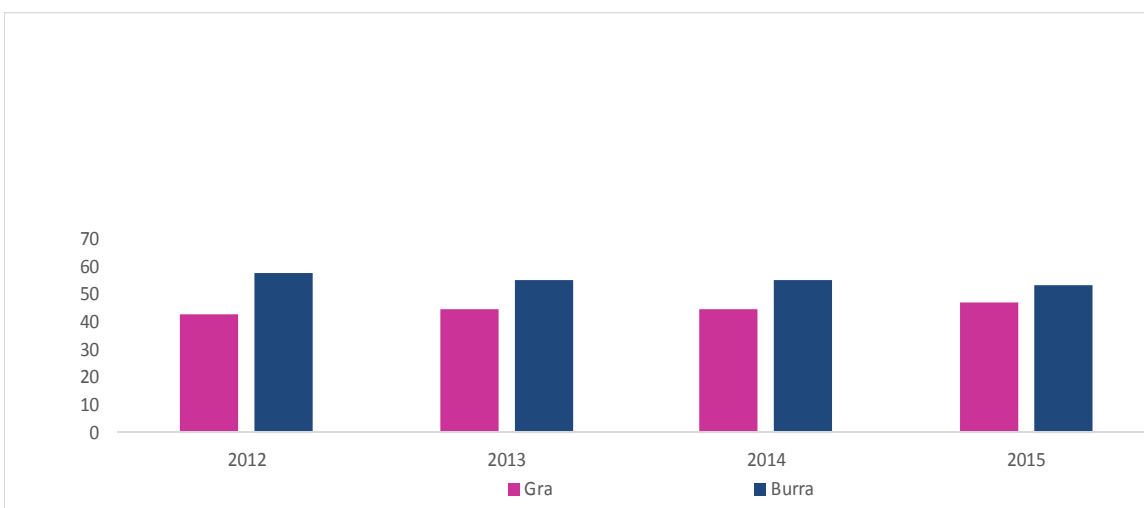
Burimi: Statistikat e Mirëqenies Sociale sipas viteve, ASK

Tabela 18. Personat pa përkujdesje familjare të vendosur në shtëpitë e të moshuarve sipas viteve

Vitet	Gra	Burra	Gjithsej
2012	55	74	129
2013	55	68	123
2014	52	64	116
2015	53	60	113

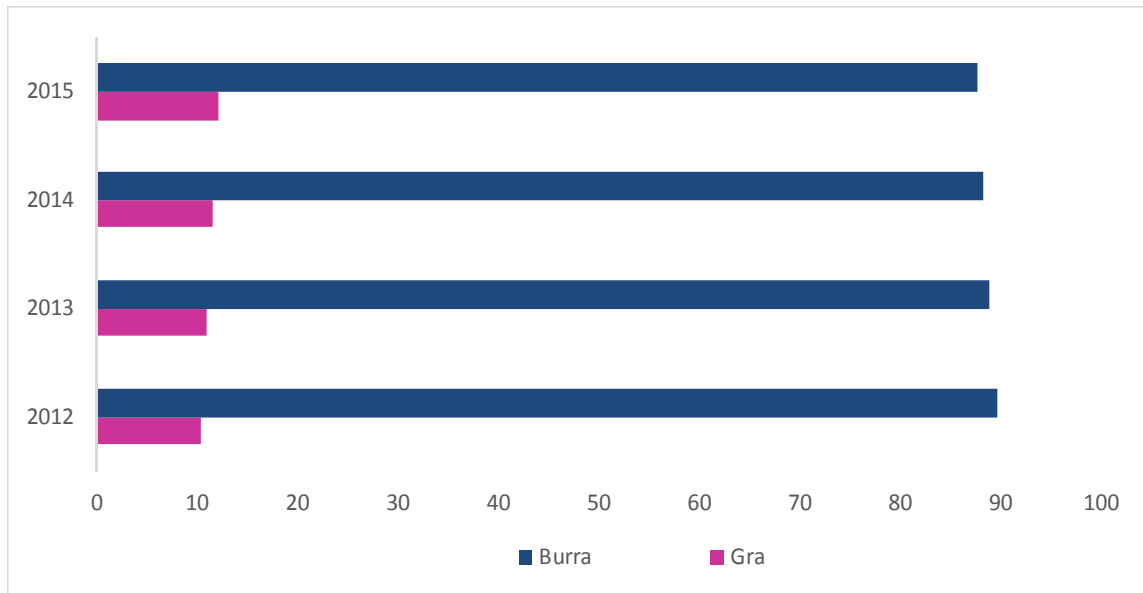
Burimi: Statistikat e Mirëqenies Sociale sipas viteve, ASK

Grafiku 38. Distribuimi gjinor i personave të vendosur në shtëpitë e të moshuarve sipas viteve

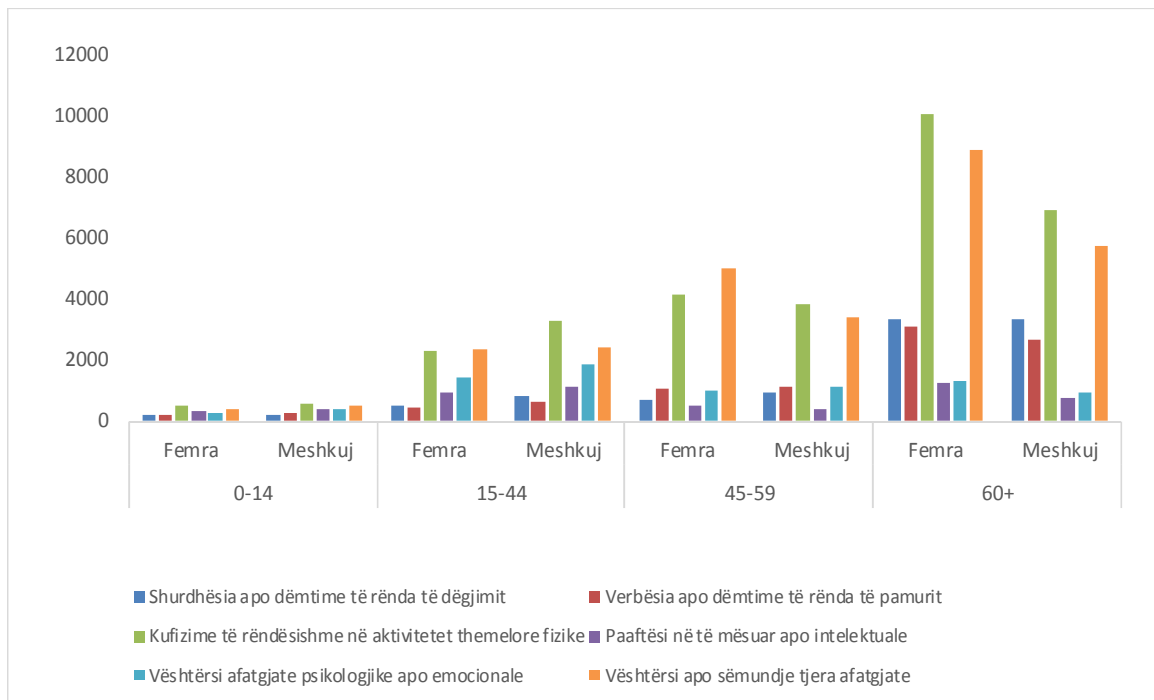
Burimi: Statistikat e Mirëqenies Sociale sipas viteve, ASK

Grafiku 39. Pensionet kontribut pagues sipas viteve, në %

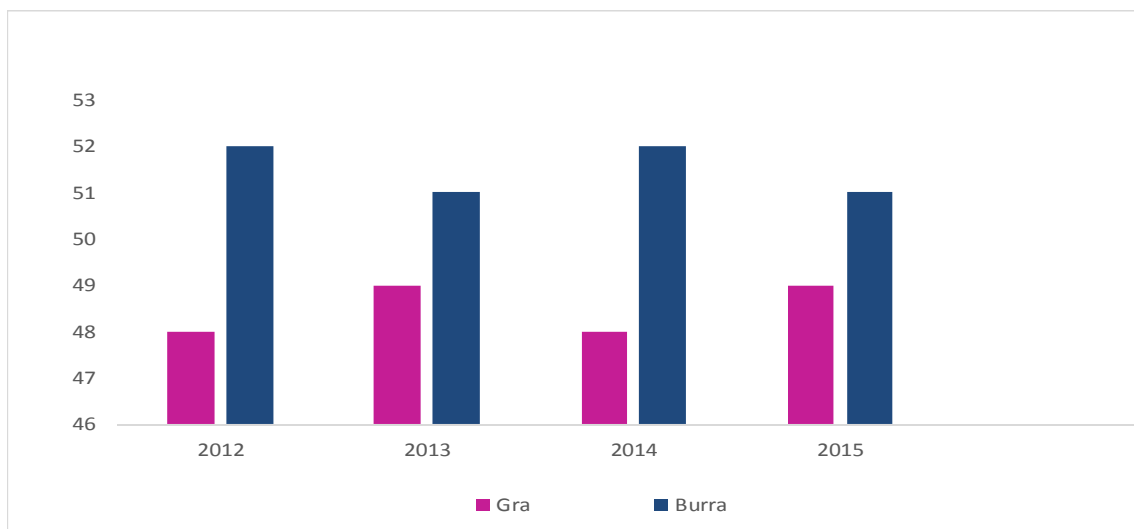
Burimi: Statistikat e Mirëqenies Sociale sipas viteve, ASK

Grafiku 40. Popullsia rezidente sipas vështirësive

Burimi: Regjistrimi i Popullsisë, Ekonomive Familjare dhe Banesave në Kosovë 2011, ASK

Grafiku 41. Distribuimi gjinor i pensioneve për persona me aftësi të kufizuara sipas viteve

Burimi: Statistikat e Mirëqenies Sociale sipas viteve, ASK

Tabela 19. Pensionet e personave me aftësi të kufizuara sipas viteve

Vitet	Gra	Burra	Gjithsej	% Gra	% Burra
2012	8351	9180	17531	48	52
2013	5976	6264	12240	49	51
2014	8777	9541	18318	48	52
2015	9312	9743	19055	49	51

Burimi: Statistikat e Mirëqenies Sociale sipas viteve, ASK

Tabela 20. Përqindja e duhanpirësve në popullatë prej moshës 16 e më shumë, 2014-2015

Numri i cigareve	Burra (%)		Gra (%)		Të gjithë (%)	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
1 deri 10	2	2	2	2	2	2
11 deri 20	18	20	4	5	11	12
21+	3	3	0	0	1	2
Përqindja e duhanpirësve	23	25	6	7	14	16

Burimi: Anketa e Buxhetit dhe e Ekonomive Familjare, ASK

Te duhanpirësit në vitin 2015, vërehet një rritje prej 2% e konsumimit të duhanit në total, te burrat, kurse 1% te gratë.

Përqindje e duhanpirësve të cilët konsumojnë 11 deri 20 cigare në ditë kanë pësuar ndryshim gjatë viteve 2014-2015 në të gjitha grupet.

Tabela 21. Struktura gjinore e të punësuarve në institucione shëndetësore, 2015

Institucionet shëndetësore	Gra	Burra	%		Total	Distribrimi gjinor (%)	
			Gra	Burra		Gra	Burra
Shërbimi Spitalor Klinik dhe Universitar i Kosovës	4.363	2.348	53	41	6711	65	35
Qendrat e Mjekësisë Familjare në Kosovë	2.940	2.480	36	43	5420	54	46
Departamenti shëndetësor i burgjeve	31	80	0	1	111	28	72
Programi i shëndetit publik	166	220	2	4	386	43	57
Qendra Kombëtare e Transfuzionit të Gjakut	38	22	0	0	60	63	37
Mjek specializant	333	211	4	4	544	61	39
Mbështetja qendrore për programet e kujdesit shëndetësor	211	234	3	4	445	47	53
Oda e Profesionistëve Shëndetësor	137	165	2	3	302	45	55
Rregullimi I tregut farmaceutik	32	22	0	0	54	59	41
Total	8.251	5.782	100	100	14.033	59	41

Burimi: Statistikat e Shëndetësisë 2015, ASK

JURISPRUDENCA

Jurisprudenca

- I dënuari është personi i cili shpallet fajtor dhe dënohet për kundërvajtjen në fjalë nga gjykata e gjyqësorit të përgjithshëm në vitin përkatës.
- I dënuari i mitur është personi i moshës nga 14 deri në 18 vjeç në kohën kur është kryer krimi, i cili ka bërë kundërvajtje kriminale dhe është dënuar me burgim për të mitur apo masë edukative.
- I dënuari madhor është personi i rritur, doras i shpallur fajtor dhe i dënuar. Dorasit madhor të veprave kriminale në momentin kur është kryer krimi ishin të moshës mbi 18 vjeç.

Tabela 22. Gjyqtarët në Republikën e Kosovës sipas viteve

Vitet	Gra	Burra	Distribuími gjinor (%)	
			Gra	Burra
2012	96	252	28	72
2013	90	240	27	73
2014	89	234	28	72
2015	101	245	29	71

Burimi: Këshilli Gjyqësor i Kosovës

Siç shifet nga tabela, gra gjyqtare krahasuar me gjyqtarë burra, sipas viteve në përgjithsi ka më pak.

Tabela 23. Personat Madhor të dënuar në Gjykatat Themelore sipas viteve

Vitet	Gjykatat Themelore			
	Gra	Burra	Distribuími gjinor (%)	
			Gra	Burra
2013	573	14473	4	96
2014	743	16747	4	96
2015	769	15575	5	95

Burimi: Statistikat e Jurispodencës për personat madhor, ASK

Duke ju referuar të dhënave statistikore për personat e dënuar sipas viteve, gratë janë në përqindje shumë më të vogël krahasuar me burrat e dënuar.

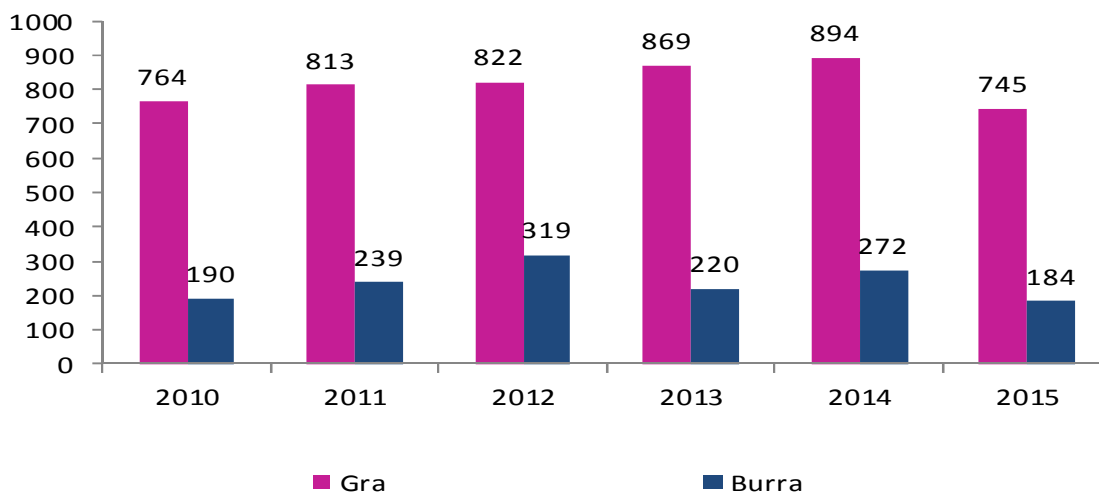
Tabela 24. Personat e Mitur të dënuar në Gjykatat Themelore sipas viteve

Viti	Gjykatat Themelore				
	Totali	Femra	Meshkuj	Femra %	Meshkuj %
2013	786	17	769	2,2	97,8
2014	840	14	826	1,7	98,3
2015	563	15	548	2,7	97,3

Burimi: Statistikat e Jurispodencës për personat miturr, ASK

Duke iu referuar të dhënave statistikore për personat e mitur sipas viteve, vajzat janë në përqindje shumë më të vogël krahasuar me djemtë e dënuar.

Grafiku 42. Viktimat nga dhuna familjare sipas viteve

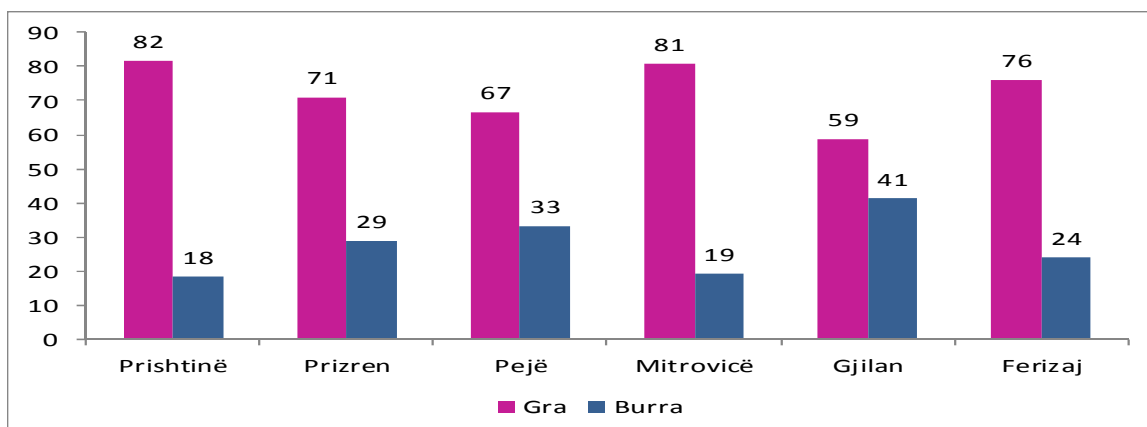
Burimi: Drejtorija për krime të rënda, PK

Tabela 25. Dhuna familjare e raportuar sipas regjioneve dhe viteve

	2013		2014		2015	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Prishtinë	213	38	221	47	210	18
Prizeren	158	36	164	60	147	46
Pejë	180	31	190	42	84	8
Mitrovicë	128	40	114	24	100	17
Gjilan	88	36	112	63	90	44
Ferizaj	102	39	93	36	114	51

Burimi: Drejtorija për krime të rënda, PK

Grafiku 43. Viktimat nga dhuna familjare të raportuara sipas regjioneve dhe viteve në %

Burimi: Drejtorija për krime të rënda, PK

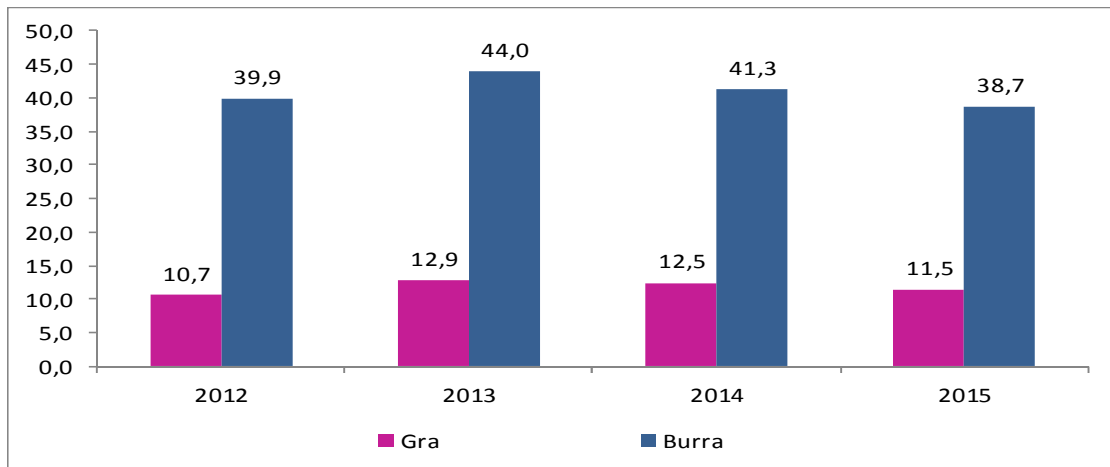
TREGU I PUNËS

Punësimi

- **Popullsi aktive (forca punëtore)** përfshinë të gjithë personat e punësuar dhe të papunësuar në moshën 15 vjeç e më shumë.
- Popullsi jo aktive paraqet popullsinë e moshës 15+ të cilët nuk kategorizohen në popullsinë aktive.
- Të punësuar zyrtarisht janë personat të cilët punësohen tek punëdhënësi (ndërmarrje, institucion, kooperative apo ndonjë apo ndërmarrje tjetër) në bazë të kontratës së shkruar të punësimit për një periudhë të caktuar apo të pacaktuar kohore dhe të cilët kanë mbrojtje sociale dhe ligjore. Këtu përfshihen: të punësuarit në entitete ligjore, ndërmarrje, person të punësuar nga punëdhënësit dhe personat të cilët ushtrojnë si të pavarur profesionin e tyre.
- Termi i punësimit në Anketën e Fuqisë Punëtore nënkupton persona të cilët gjatë javës përkatëse (së referuar) kanë bërë punë me pagesë (në të holla apo në natyrë) për të paktën një orë, si dhe persona të punësuar janë ata të cilin kishin munguar nga puna gjatë javës së referuar.
- Termi i punësuar në entitete ligjore përfshinë të punësuarit në kompani, ndërmarrje, institucione, kooperativë dhe organizata tjera në sektorin formal
- Termi i papunësuar në Anketën e Fuqisë Punëtore nënkupton personin, i cili gjatë javës përkatëse (së referuar), nuk ka bërë asnjë punë dhe i cili nuk ka ndonjë punë ku mungonte dhe tek e cila do të kthehej pas pushimit. Mirëpo kjo i referohet pikave në vijim:
Gjatë katër javëve te fundit, këta persona kanë ndërmarrë hapa aktiv për të gjetur pune dhe nëse iu është ofruar ndonjë punë, ata do të fillojnë të punojnë brenda dy javëve;
Në katër javët e fundit, këta persona nuk kanë ndërmarrë hapa aktiv për të gjetur punë, pasi që këta veç më kanë gjetur punë dhe pritet të fillojnë punën dikur pas javës referuese e më së voni brenda tre muajve vijues.
- Të papunësuarit e regjistruar janë persona të moshës 15 deri në 65 vjeç të cilët kanë mundësi dhe janë të gatshëm të punojnë, por të cilët janë të papunë apo përndryshe janë ata të cilët kanë fituar të drejtën e punës, dhe të cilët janë regjistruar si të papunë pranë Shërbimit Kombëtarë për Punësim dhe në mënyrë aktive janë në kërkim pune.
- Shkalla e popullsisë aktive përfaqëson përqindjen e popullsisë aktive në gjithsej të popullsinë e moshës 15 vjeç e më shumë.
- Shkalla e popullsisë joaktive është përqindja e popullsisë joaktive në gjithsej të popullsinë e moshës 15 vjeç e më shumë.
- Shkalla e Punësimit është përqindja e të punësuarve në gjithsej popullsinë e moshës 15 vjeç e më shumë.
- Shkalla e papunësisë është përqindja e të papunëve në gjithsej numrin e popullsisë aktive.
- Shkalla e papunësisë afat-gjatë paraqet përqindjen e personave të papunësuar për një vit apo me gjatë në gjithsej popullsinë aktive.
- Punësimi joformal paraqet përqindjen e personave të cilët bëjnë punë joformale (pa u raportuar) jashtë gjithsej të numrit të punësuarve. Puna e pa raportuar përfshinë të punësuarit në një kompani të regjistruar, por pa ndonjë kontratë formale punësimi dhe pa i paguar sigurimet sociale dhe të pensionit, dhe anëtarët e familjes që kontribuojnë pa pagesë.

Grafiku 44. Shkalla e punësimit sipas viteve

Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtore, ASK

Në vitin 2015, në popullsinë aktive (në moshë pune), 25.2% ishin të punësuar. Shkalla e punësimit ishte më e lartë për burrat se sa për gratë: 38.7% të burrave në moshë pune ishin të punësuar krahasuar me 11.5% të grave në moshë pune. Gjatë periudhës katër vjeçare (2012 deri 2015), shkalla e punësimit të gratë ka pësuar pak ndryshime, me një rritje prej 2.2 pikë përqindjeje nga 2012-2013, një rënie prej 1.4 pikë përqindjeje në vitin 2015.

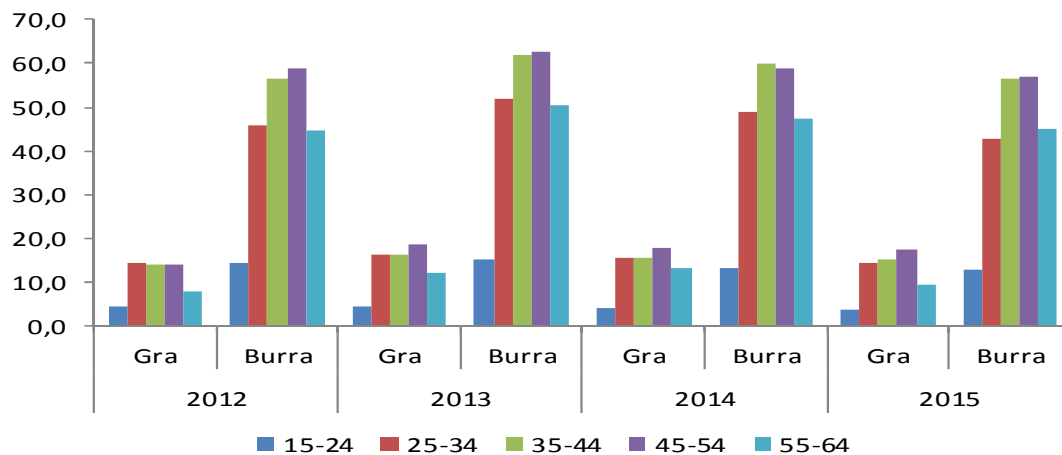
Tabela 26. Raporti i punësimit ndaj popullsisë, sipas grup-moshave (%)

Grup moshë	2012		2013		2014		2015	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
15-24	4,6	14,4	4,6	15,1	4,2	13,4	3,7	12,9
25-34	14,3	45,8	16,4	52,1	15,5	48,8	14,4	42,6
35-44	14,0	56,4	16,2	61,8	15,7	60,0	15,1	56,6
45-54	14,2	59,0	18,7	62,7	18,0	58,7	17,5	56,8
55-64	7,9	44,5	12,2	50,4	13,4	47,2	9,6	45,2

Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtore, ASK

Shkalla e punësimit të gratë është më e lartë në grup moshën 45-54.

Grafiku 45. Raporti i punësimit ndaj popullsisë, sipas grup-moshave (%)

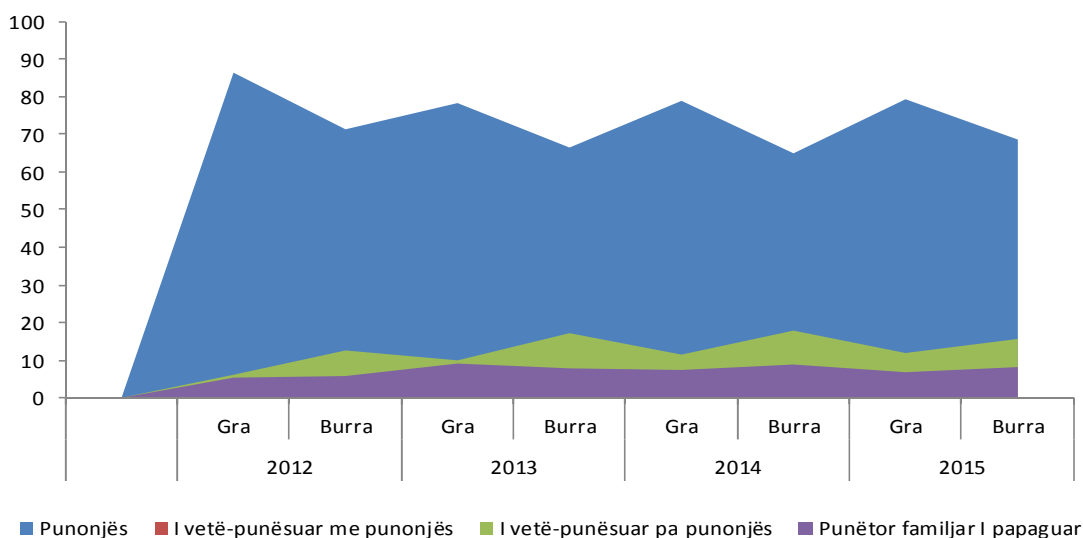
Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtore, ASK

Tabela 27. Të punësuarit sipas statusit të punësimit dhe viteve

Statusi i punësimit	2012		2013		2014		2015	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Punonjës	86,4	71,4	78,3	66,5	78,9	65,0	79,3	68,6
I vetë-punësuar me punonjës	2,1	10,1	2,6	8,3	2,1	8,2	1,9	7,5
I vetë-punësuar pa punonjës	6,2	12,6	10,0	17,2	11,5	17,9	11,9	15,7
Punëtor familjar I papaguar	5,4	5,8	9,1	7,9	7,4	8,9	6,8	8,2

Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtore, ASK

Shumica e grave të punësuar kishin statusin e punonjësit, pasuar me të vet –punësuar pa punonjës, punëtore familjare të papaguara dhe në fund me të vet –punësuar me punonjës.

Grafiku 46. Të punësuarit sipas statusit të punësimit dhe viteve

Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtore, ASK

Tabela 28. Të punësuarit sipas profesioneve (%), 2015

Të punësuar sipas profesioneve	Gra	Burra	%		Distribucioni gjinor	
			Gra	Burra	Gra	Burra
Ligjvënës, zyrtarë dhe menagjerë të lartë	3236	22247	4,8	9,7	12,7	87,3
Profesionistë	22328	27832	33,4	12,3	44,5	55,5
Teknikë dhe profesione të lidhura	7320	13208	10,9	5,8	35,7	64,3
Nëpunës	6403	8942	9,5	3,9	41,7	58,3
Punëtorë shërbyesë dhe shitës në dyqane dhe tregje	11166	40899	16,6	17,7	21,4	78,6
Punëtorë të kualifikuar në bujqësi dhe peshkatarë	50	2601	0,1	1,1	1,9	98,1
Punëtorë zejtarie dhe tregtie	6686	35578	10,0	15,4	15,8	84,2
Operatorë fabrikash dhe makinerish dhe montUES	462	19458	0,7	8,5	2,3	97,7
Profesione elementare	9333	59191	14,1	25,7	13,6	86,4

Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtore, ASK

Pothuaj gjysma e grave të punësuar ishin profesioniste, teknike dhe profesione që lidhen me te (44.3%), 16.6% ishin në shërbime dhe shitje dhe 14.1% në profesione elementare.

Tabela 29. Të punësuarit sipas aktiviteteve (%), 2014

Aktivitetet	Shperndarja ne %			Shperndarja sipas gjinisë	
	Gra	Burra	Gjithsej	Gra	Burra
Bujqësi, pylltari dhe peshkim	1,1	2,6	2,3	10,6	89,4
Minierat dhe xehroret	0,0	1,1	0,8	0,9	99,1
Prodhimi	6,7	17,0	14,6	10,2	89,8
Furnizim me elekticitet, gaz, avull dhe klimatizim	0,4	2,2	1,8	5,4	94,6
Furnizim me ujë, ujërat e zeza, menaxhim I mbetjeve	0,6	1,8	1,5	8,8	91,2
Ndërtimtari	0,7	12,0	9,5	1,6	98,4
Tregti me shumicë dhe pakicë; riparime automjetesh dhe motoçikletash	14,4	14,2	14,3	22,8	77,2
Transport dhe depozitim	0,6	3,5	2,8	4,8	95,2
Aktivitete akomodimi dhe shërbimesh ushqimi	4,1	7,4	6,6	13,5	86,5
Informim dhe komunikim	3,5	3,1	3,2	24,5	75,5
Aktivitete financiare dhe sigurimesh	2,9	1,7	2,0	33,0	67,0
Aktivitete me prona të paluajtshme	0,1	0,1	0,1	24,2	75,8
Aktivitete profesionale, shkencore dhe teknike	2,3	1,7	1,8	26,5	73,5
Aktivitete administrative dhe shërbime mbështetëse	2,5	3,9	3,6	15,9	84,1
Administratë publike dhe mbrojtje; sigurimi shoqëror i detyrueshëm	7,8	7,3	7,4	24,0	76,0
Arsimi	21,6	9,4	12,2	40,4	59,6
Aktivitetet e shëndetit njerëzor dhe punës sociale	15,6	3,5	6,2	56,8	43,2
Arti, zbavitja dhe rekreacioni	1,1	1,6	1,5	16,7	83,3
Aktivitete të shërbimeve tjera	4,7	4,0	4,2	25,3	74,7
*Aktivitete të punsimit shtëpiak	7,6	0,9	2,4	71,6	28,4
Aktivitete të institucioneve dhe organizatave jashtë-territoriale	1,7	1,0	1,2	32,3	67,7

Burimi: Anketat e Fuqisë Punëtore, ASK

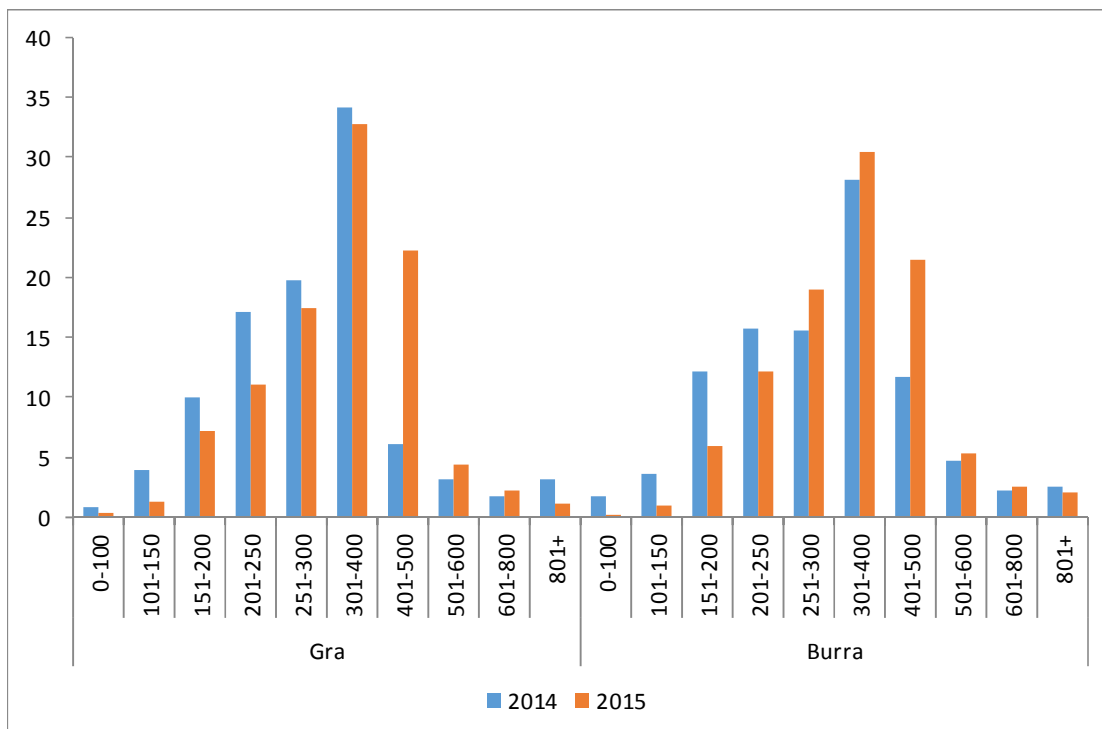
Tabela 30. Të punësuarit sipas aktiviteteve (%), 2015

Aktivitetet	Shperndarja ne %			Shperndarja sipas gjinisë	
	Gra	Burra	Gjithsej	Gra	Burra
Bujqësi, pylltari dhe peshkim	1,5	3,0	2,6	12,8	87,2
Minierat dhe xehroret	0,3	1,4	1,1	5,9	94,1
Prodhimi	7,2	15,8	13,8	12,0	88,0
Furnizim me elekticitet, gaz, avull dhe klimatizim	0,5	2,1	1,7	6,3	93,7
Furnizim me ujë, ujërat e zeza, menaxhim I mbetjeve	0,2	1,3	1,0	5,3	94,7
Ndërtimtari	1,2	13,9	10,9	2,6	97,4
Tregti me shumicë dhe pakicë; riparime automjetesh dhe motoçikletash	16,0	13,9	14,4	25,8	74,2
Transport dhe depozitim	0,6	4,2	3,4	4,4	95,6
Aktivitete akomodimi dhe shërbimesh ushqimi	3,8	6,7	6,0	14,5	85,5
Informim dhe komunikim	2,7	3,0	2,9	21,5	78,5
Aktivitete financiare dhe sigurimesh	1,8	1,8	1,8	23,4	76,6
Aktivitete me prona të paluajtshme	0,2	0,0	0,0	82,8	17,2
Aktivitete profesionale, shkencore dhe teknike	2,6	1,8	2,0	30,5	69,5
Aktivitete administrative dhe shërbime mbështetëse	1,8	3,8	3,4	12,7	87,3
Administratë publike dhe mbrojtje; sigurimi shoqëror i detyrueshëm	7,1	6,1	6,4	25,8	74,2
Arsimi	21,8	8,9	11,9	42,4	57,6
Aktivitetet e shëndetit njerëzor dhe punës sociale	17,3	4,2	7,2	55,4	44,6
Arti, zbavitja dhe rekreacioni	1,1	1,6	1,5	17,2	82,8
Aktivitete të shërbimeve tjera	3,4	3,4	3,4	22,9	77,1
*Aktivitete të punimit shtëpiak	7,0	1,6	2,9	56,8	43,2
Aktivitete të institucioneve dhe organizatave jashtë-territoriale	2,0	1,4	1,5	30,6	69,4

Burimi: Anketat e Fuqisë Punëtore, ASK

Arsimi dhe kujdesi shëndetësor ishin dy punëdhënësit kryesorë për gratë (duke punësuar pothuajse 40% të grave të punësuar). Prodhimi, tregtia dhe ndërtimtaria janë sektorët më të zakonshëm të punësimit për burrat (duke punësuar 43% të burrave të punësuar).

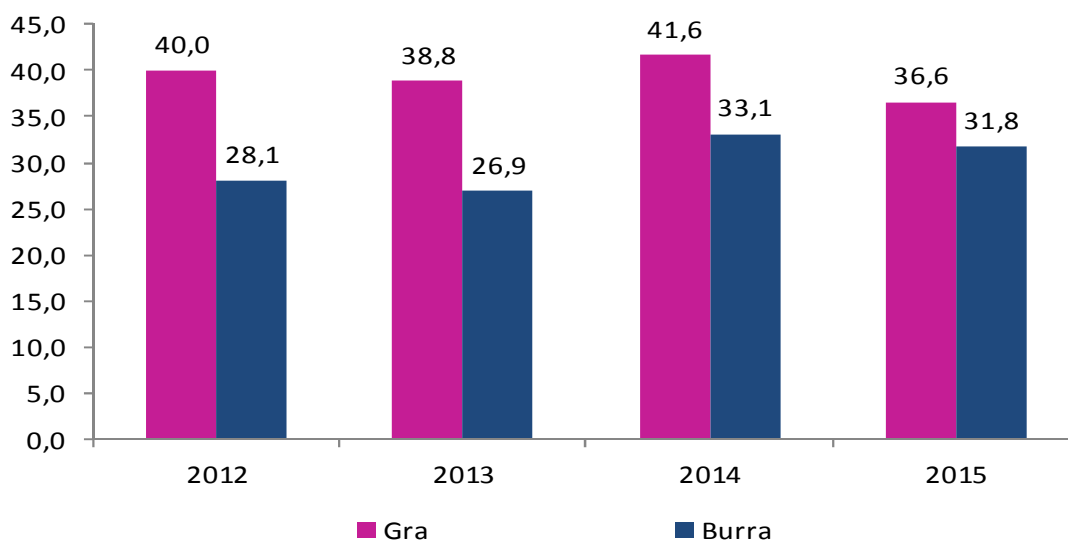
Grafiku 47. Paga mujore neto për punonjësit (%)

Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtore, ASK

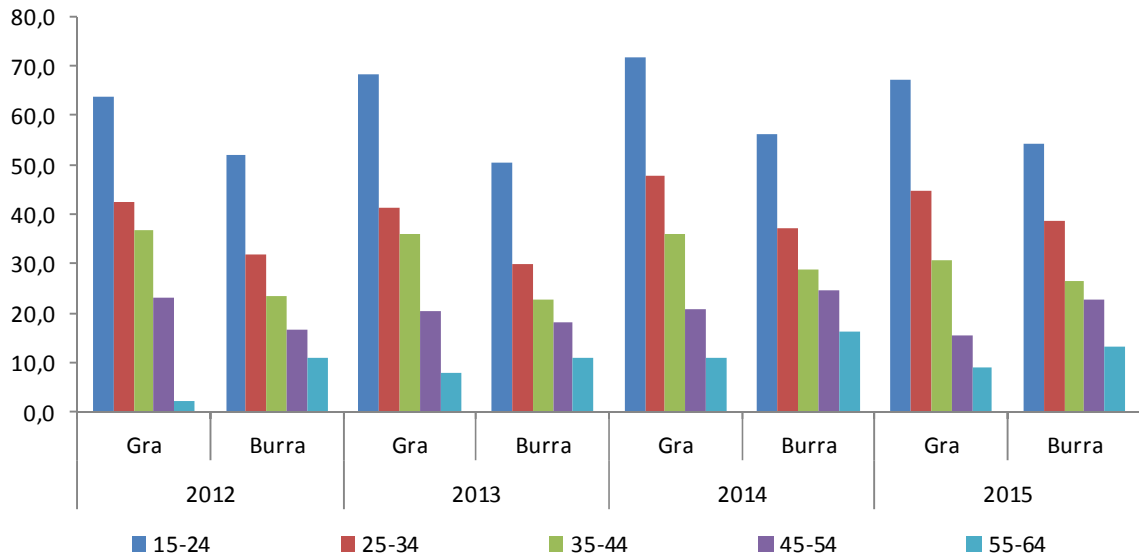
Shumica e pagave mujore neto ishin midis 300 € dhe 400 €, në mesin e atyre që u përgjigjën. Janë vërejtur dallime shumë të vogla gjinore, me një tendencë të lehtë që burrat të marrin paga më të larta.

Grafiku 48. Shkalla e papunësisë sipas grup moshës 15-64 (%)

Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtore, ASK

Shkalla e papunësisë ishte më e lartë për gratë se sa për burrat, me tendencë të rënies nga viti në vit.

Grafiku 49. Shkalla e papunësisë sipas grup-moshave dhe viteve

Burimi: Anketa e Fuqisë Punëtore, ASK

Rreth 60 % e popullsisë së re në Kosovë ishin të papunë. Shkalla më e ulët e papunësisë është hasur në mesin e personave të moshës 55-64 vjeç. Për sa i përket shpërndarjes së personave të papunë, si te gratë po ashtu edhe te burrat i përkasin moshës midis 15 dhe 34 vjeç.

Tabela 31. Ndërmarrjet aktive sipas pronësisë dhe aktivitetit ekonomik, në %

Aktiviteti ekonomik	2014		2015	
	Gra	Burra	Gra	Burra
Prodhuesit e mallrave	9	91	9	91
Bujqësi, Pylltari & Peshkatari	13	87	14	86
Industri	10	90	10	90
Ndërtimtari	6	94	6	94
Prodhuesit e shërbimeve	14	86	14	86
Tregti	13	87	13	87
Transport & Depo	5	95	5	95
Akomodim dhe shërbime të ushqimit	9	91	10	90
Informim & Komunikim	11	89	11	89
Shërbime tjera	21	79	21	79

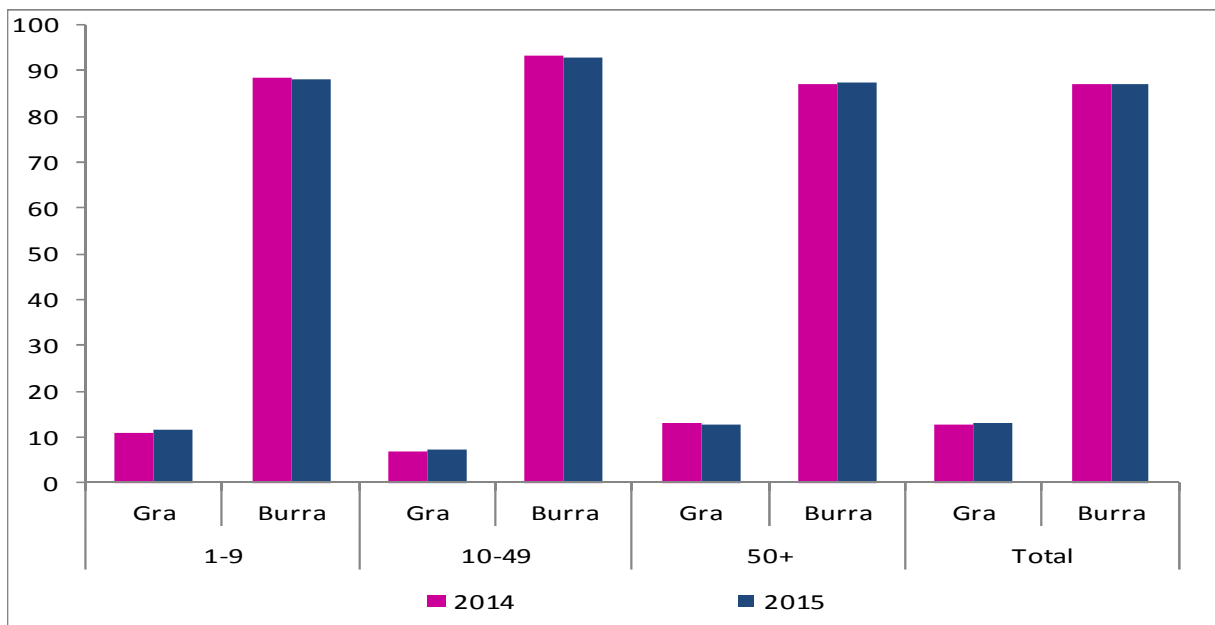
Burimi: Regjistri Statistikor i Bizneseve 2014/2015, ASK

Tabela 32. Struktura e ndërmarrjeve aktive sipas grupeve të të punësuarve dhe pronarëve , në %

Kategoria e numrit të punësuarve	1-9		10-49		50+	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
2014	11	89	7	93	13	87
2015	12	88	7	93	13	87

Burimi: Regjistri Statistikor i Bizneseve 2014/2015, ASK

Grafiku 50. Paraqitja grafike e ndërmarrjeve aktive sipas gjinisë së pronarëve

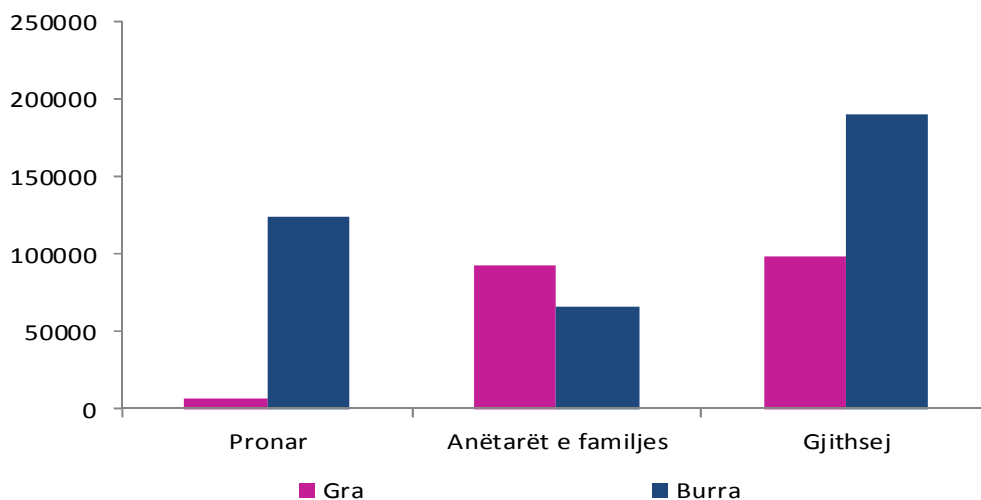
Burimi: Regjistri Statistikor i Bizneseve 2014/2015, ASK

Tabela 33. Pronarët e tokës bujqësore dhe anëtarët e familjes, 2014

	Gra	Burra
Pronar	6388	124048
Anëtarët e familjes	92630	66471
Gjithsej	99018	190519

Burimi: Regjistrimi i bujqësisë, rezultatet përfundimtare 2014, ASK

Grafiku 51. Ekonomitë bujqësore

Burimi: Regjistrimi i bujqësisë, rezultatet përfundimtare 2014, ASK

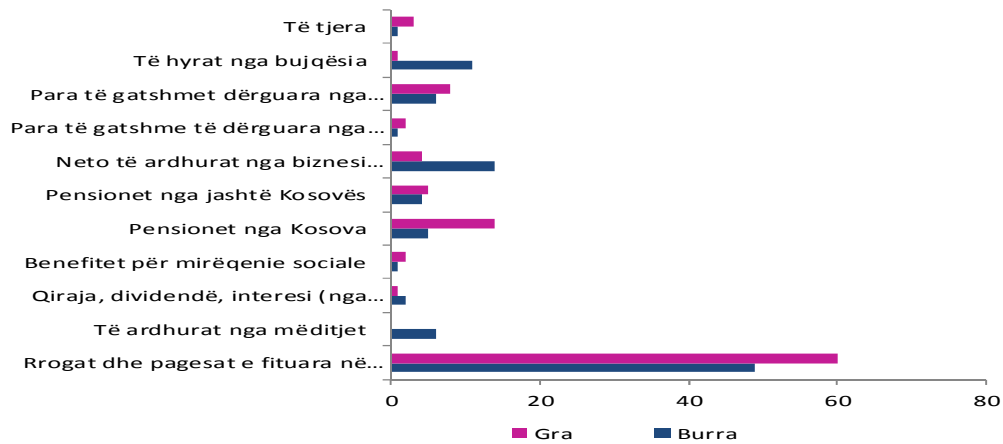
TË ARDHURAT

Të ardhurat

- Sipas kodit të Ligjit të Punës, të ardhurat e një të punësuarit duhet të përfshijnë: të ardhurat që përfshijnë taksat dhe kontributet e paguara nga paga e të punësuarit për punën e kryer dhe kohën e kaluar në punë; të hyrat nga ngritja në detyrë; kompensimet në të ardhura dhe të ardhura të tjera (përveç: mbështetja financiare për transportin personal publik e privat, koha e kaluar në udhëtime zyrtare brenda dhe jashtë vendit, pension dëmshpërblimi, ndihmë nga sindikata, premi jubilarë, kompensim në rast vdekjeje dhe kompensim për lëndimet e marra në punë apo sëmundje profesionale). ASK llogaritë të ardhurat mesatare nga shuma e të ardhurave të paguara në muajin raportues, të ndara për numrin e të punësuarve (formalisht) sipas regjistrave të personelit në njësitë ligjore dhe ndërmarrësve të cilët japin të dhënat.
- Të ardhurat mesatare të punësuarit në njësitë ligjore dallojnë nga të ardhurat mesatare në përgjithësi pasi që ato nuk përfshinë parat e atyre që punësohet nga ndërmarrësit . Pagat mesatare për të punësuarit formal mund të paraqiten sipas gjinisë vetëm për të punësuarit në njësitë ligjore sepse pagat e tyre janë të konstatuara përmes anketave statistikore. Pagat e të punësuarve nga ndërmarrësit merren në bazën e të dhënave në regjistrat e Administratës Tatimore, e cila nuk jep të dhëna të ndara sipas gjinisë.
- Boshllëku gjinor në pagesë është diferenca e mesatares së bruto të ardhurave të fituara nga të punësuarit meshkuj dhe mesatares së bruto të ardhurave të fituara nga të punësuarat femra, e shprehur në përqindje të mesatares së bruto të ardhurave nga meshkujt. Diferenca në të ardhurat mesatare të paraqitura në këtë kapitull nuk janë të krahasueshme me diferencat e dhëna sipas definimit të Eurostatit për boshllëkun gjinor të pagesave (të parregulluar) për shkak se ato nuk përfshijnë të ardhurat e punëtorë të punësuar nga ndërmarrësit dhe nuk janë të bazuara në të ardhurat për orë.
- Niveli shkollor (kualifikimi) për të kryer punë dhe detyra të caktuara është niveli i caktuar shkollor që kërkohet për një pozitë (sipas dekretit të përgjithshëm, apo Dekret/Dokument për klasifikimin e detyrës).

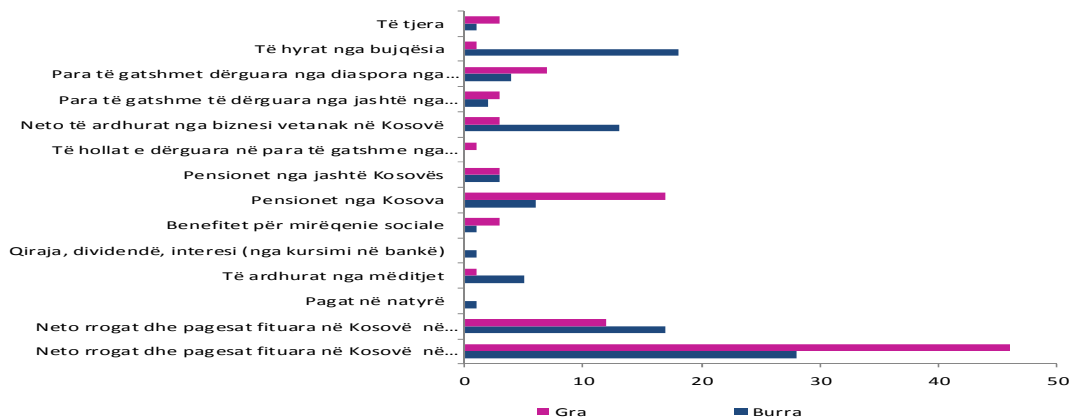

Grafiku 52. Burimet kryesore të jetesës, 2014

Burimi: Anketa e Buxhetit dhe e Ekonomive Familjare 2014, ASK

Grafiku 53. Burimet kryesore të jetesës, 2015

Burimi: Anketa e Buxhetit dhe e Ekonomive Familjare 2015, ASK

Rrogat nga punësimi i rregullt janë më të rëndësishme për femrat sesa për meshkujt, por të ardhurat nga biznesi vetanak janë më të rëndësishme për meshkujt (me 13 për qind) sesa për femrat (3 për qind).

Pensionet nga Kosova me 17 për qind krahasuar me vetëm 6 për qind për meshkuj përbëjnë burimin e dytë më të rëndësishëm të të ardhurave për femrat.

Burimi i tretë i rëndësishëm për femrat janë paratë e gatshme nga jashtë me 10 për qind krahasuar me 6 për qind për meshkujt.

Burim i rëndësishëm i të hyrave për meshkuj është bujqësia me 18 për qind, ndërsa për femrat vetëm 1 për qind.

Tabela 34. Pronësia në vitin 2014-2015, në %

Pronarë të shtëpisë (banesës)	2014	2015
Gra	9	5
Burra	91	95

Burimi: Anketa e Buxhetit dhe e Ekonomive Familjare, ASK

Sipas të dhënave të tabelës 33 vazhdon të vërehet tradita që mashkulli të jetë pronar i shtëpisë ose banesës.

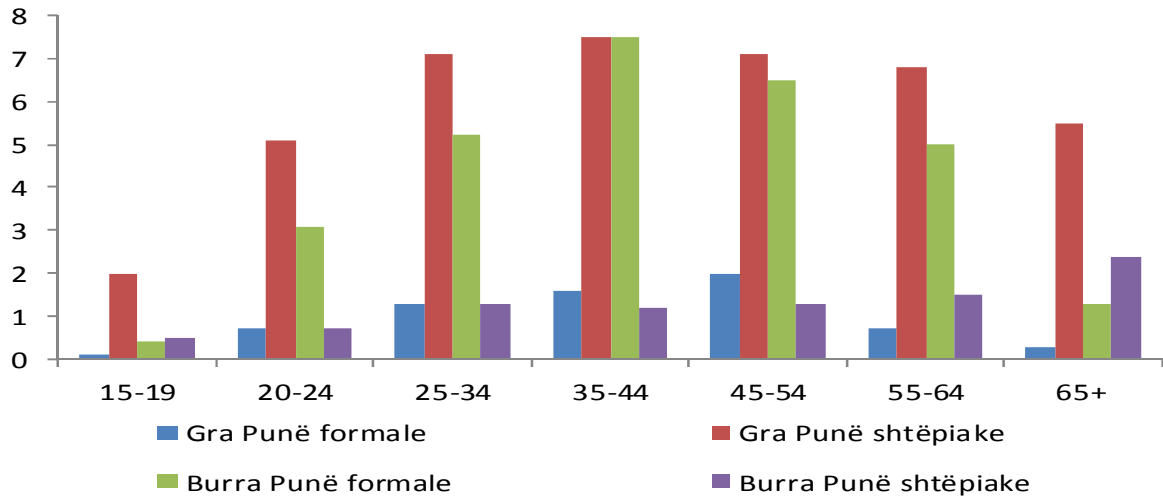

SHFRYTËZIMI I KOHËS

Shfrytëzimi i kohës

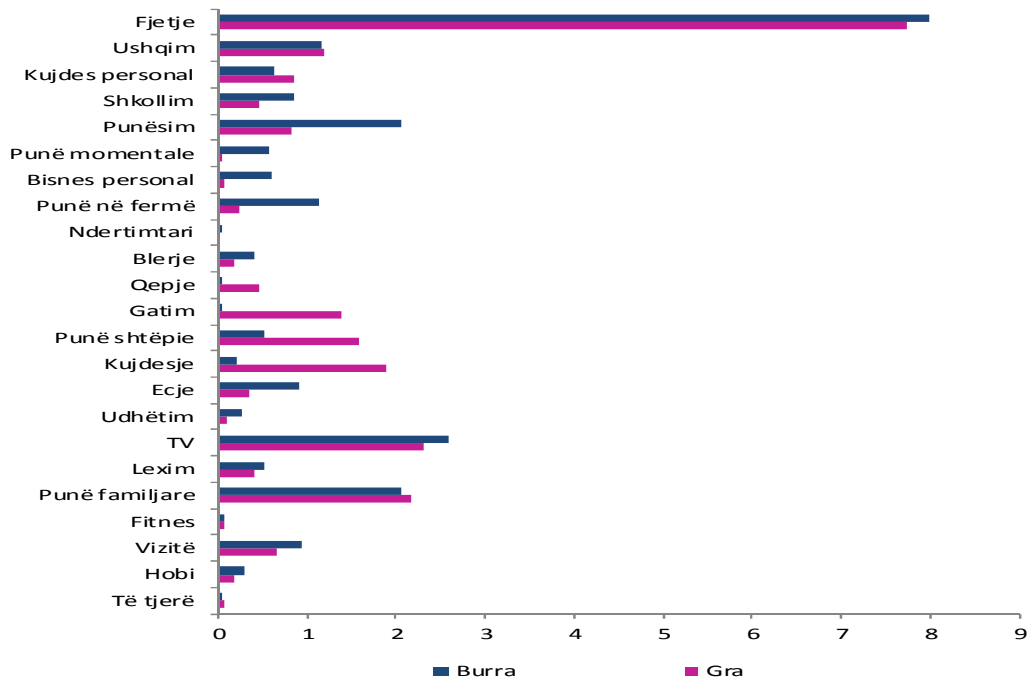
- Mesatarja e kohës është mesatarja e kohës së kaluar në aktivitetet të caktuar nga të gjithë personat.
- Përqindja e bërësve të punëve paraqet numrin e personave që kryejnë një aktivitet specifik të shprehur si përqindje e të gjithë personave.
- Koha mesatare për bërësit e punëve është koha mesatare që personat marrin të bëjnë një aktivitet të specifikuar brenda aktivitetit.
- Aktivitetet janë aktivitetet (veprimet) e agreguara në një nivel më të lartë, të kryera nga respondentit gjatë ditës.
- Puna më pagesë paraqet kohën e kaluar tek puna kryesore apo dytësore, pushimet e drekës gjatë orarit të punës, udhëtimi vajtje/ardhje në punë dhe aktivitetet tjera përkatëse.
- Puna pa pagesë përbëhet nga menaxhimi i ushqimit, përkujdesja për veshje, mirëmbajtja dhe menaxhimi i shtëpisë, puna në kopsht dhe kujdesi ndaj kafshëve shtëpiake, ndërtime dhe riparime, blerjet dhe shërbimet, kujdesi për fëmijë, aktivitete të tjera për kujdesie të ekonomisë familjare dhe familjes dhe udhëtimi që ka të bëjnë me aktivitetet e ekonomisë familjare dhe kujdesit familjar.
- Kujdesi personal i referohet fjetjes, ushqimit, pastrimit, veshjes dhe aktiviteteve të tjera të kujdesit personal.

Grafiku 54. Koha e shpenzuar për gra dhe burra sipas grup-moshave dhe llojit të punës, shprehur në orë

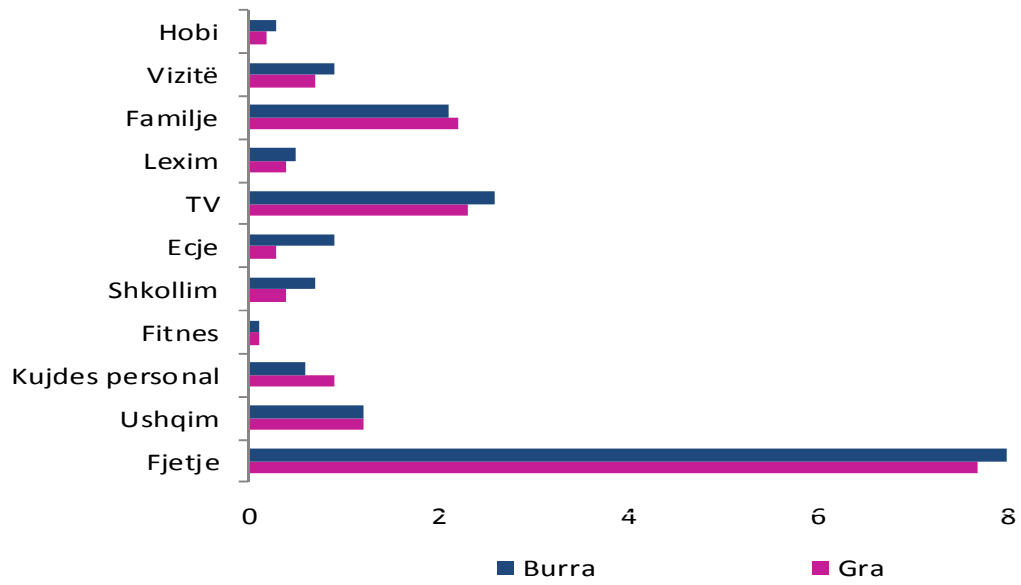
Burimi: Anketa e Buxhetit dhe e Ekonomive Familjare, ASK

Grafiku 55. Shfrytëzimi i kohës, mesatarja për ditë pune

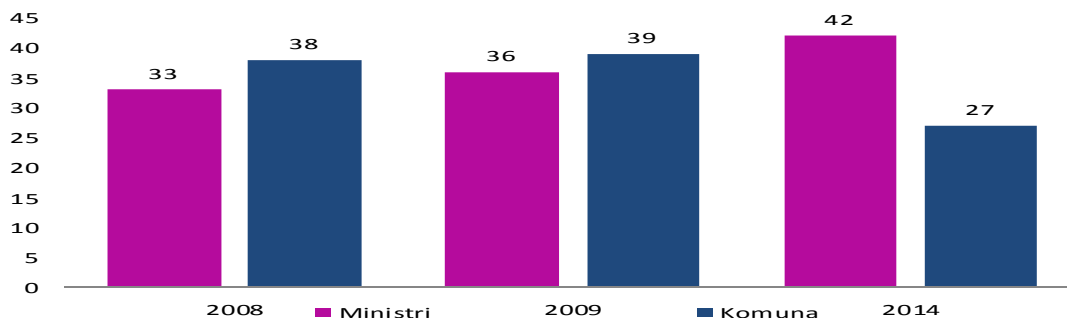
Burimi: Anketa e Buxhetit dhe e Ekonomive Familjare, ASK

Grafiku 56. Shfrytëzimi i kohës, për kujdesin personal dhe kohës së lirë

Burimi: Anketa e Buxhetit dhe e Ekonomive Familjare, ASK

V E N D I M M A R R J A

Grafiku 57. Pjesëmarrja e grave në pozitat vendimmarrëse në Ministri dhe Komuna (%)

Burimi: Raporti I hulumtimit, Pjesëmarrja, roli dhe pozita e grave në institucione qendrore, lokale dhe në partitë politike në Kosovë, MAP 2014

Tabela 35. Postet drejtuese në ministri, agjenci ekzekutive dhe në nivelin lokal në administratë, 2015

Niveli qendror dhe lokal	Niveli i lartë drejtues		Niveli drejtues	
	Gra	Burra	Gra	Burra
Ministri	4	72	376	1005
Komuna	0	0	172	702

Burimi: MAP – DASHC, Maj 2015

Tabela 36. Ministrat dhe Zv. Ministrat

Ministritë	Ministra		Zv. Ministra	
	Gra	Burra	Gra	Burra
Ministria e Punëve të Jashtme	0	1	0	1
Ministria e Integrimit European	1	0	0	2
Ministria e Drejtësisë	0	1	0	2
Ministria e Forcës së Sigurisë së Kosovës	0	1	1	2
Ministria e Punëve të Brendshme	0	1	0	3
Ministria e Financave	0	1	0	1
Ministria e Tregtisë dhe Industrisë	0	1	0	1
Ministria e Kulturës Rinisë dhe Sportit	0	1	0	3
Ministria e Zhvillimit Ekonomik	0	1	0	2
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	0	1	0	3
Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal	0	1	0	2
Ministria e Administratës Publike	0	1	0	2
Ministria e Infrastrukturës	0	1	0	2
Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural	0	1	0	2
Ministria e Shëndetësisë	0	1	0	2
Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor	0	1	0	2
Ministria për Komunitete dhe Kthim	0	1	0	2
Ministria e Diasporës	0	1	0	0
Gjithsej	1	17	1	34
%	5,6	94,4	2,9	97,1

Burimi: Profili Gjiner i Kosovës 2014, ABGJ

Tabela 37. Të punësuarit në pozita vendimarrëse sipas Ministrive

Ministritë	Poste vendimarrëse				Poste udhëheqëse			
	Gjinia		Distribuimi gjinor		Gjinia		Distribuimi gjinor	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Zyra e Kryeministrit	3	17	15	85	38	89	30	70
Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor	0	3	0	100	25	47	35	65
Ministria e Tregtisë dhe Industrisë	2	7	22	78	10	31	24	76
Ministria e Shëndetësisë	0	5	0	100	20	35	36	64
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit	0	3	0	100	22	36	38	62
Ministria e Infrastrukturës*	0	1	0	100	4	27	13	87
Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale	0	5	0	100	27	69	28	72
Ministria e Administratës Publike	0	2	0	100	18	36	33	67
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	0	8	0	100	15	49	23	77
Ministria e Financave	0	4	0	100	60	150	29	71
Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural	0	3	0	100	10	48	17	83
Ministria e Zhvillimit Ekonomik	0	3	0	100	11	23	32	68
Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal	0	1	0	100	8	16	33	67
Ministria për Komunitete dhe Kthim	0	1	0	100	3	11	21	79
Ministria e Punëve të Jashtme	1	2	33	67	5	16	24	76
Ministria e Drejtësisë	0	4	0	100	16	61	21	79
Ministria e Forcës së Sigurisë së Kosovës	0	1	0	100	12	28	30	70
Ministria e Punëve të Brendshme	0	4	0	100	30	150	17	83
Ministria e Diasporës	0	1	0	100	4	9	31	69
Ministria e Integritimit Evropian	0	1	0	100	6	16	27	73

Burimi: Të dhënat në ministri dhe agjenci ekzekutive - Raporti i hulumtimit Pjesëmarrja, roli dhe pozita e grave në institucionet qendrore, lokale, dhe në partitë politike në Kosovë, MAP, Maj 2014

Tabela 38. Të punësuarit në administratën komunale

Komunat	Numri gjithsej i të punësuarëve	Struktura gjinore		%		Distribuími gjinor	
		Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Deçan	133	27	106	1,5	2,2	20	80
Dragash	135	13	122	0,7	2,5	10	90
Ferizaj	287	80	207	4,5	4,3	28	72
Fushë Kosovë	138	50	88	2,8	1,8	36	64
Glllogovc	155	112	43	6,3	0,9	72	28
Gjakovë	300	78	222	4,4	4,6	26	74
Gjilan	331	79	252	4,4	5,2	24	76
Istog	158	44	114	2,5	2,4	28	72
Kaçanik	129	22	107	1,2	2,2	17	83
Kamenicë	207	46	161	2,6	3,3	22	78
Klinë	136	28	108	1,6	2,2	21	79
Lipjan	209	49	160	2,7	3,3	23	77
Malishevë	157	26	131	1,5	2,7	17	83
Mitrovicë	335	110	225	6,2	4,7	33	67
Mitrovicë e Veriut	88	33	55	1,8	1,1	38	62
Novobërdë	70	12	58	0,7	1,2	17	83
Obiliq	83	34	49	1,9	1,0	41	59
Pejë	323	102	221	5,7	4,6	32	68
Podujevë	260	52	208	2,9	4,3	20	80
Prishtinë	660	230	430	12,9	8,9	35	65
Prizren	365	92	273	5,1	5,7	25	75
Rahovec	178	20	158	1,1	3,3	11	89
Skënderaj	215	37	178	2,1	3,7	17	83
Suharekë	155	30	125	1,7	2,6	19	81
Shtërpcë	96	24	72	1,3	1,5	25	75
Shtime	111	26	85	1,5	1,8	23	77
Viti	187	19	168	1,1	3,5	10	90
Vushtrri	223	51	172	2,9	3,6	23	77
Hani i Elezit	52	4	48	0,2	1,0	8	92
Mamushë	42	9	33	0,5	0,7	21	79
Junik	54	9	45	0,5	0,9	17	83
Klllokot	46	12	34	0,7	0,7	26	74
Partesh	43	7	36	0,4	0,7	16	84
Ranillug	49	12	37	0,7	0,8	24	76
Graçanicë	87	25	62	1,4	1,3	29	71
Leposaviq	127	48	79	2,7	1,6	38	62
Zubin Potok	226	108	118	6,0	2,4	48	52
Zveqan	57	28	29	1,6	0,6	49	51

Burimi: MAP, Qershor 2014

Tabela 39. Të punësuarit në misionet diplomatike sipas viteve dhe pozitave

Pozitat	2014				2015			
	Gjithsej		%		Gjithsej		%	
	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra
Ambasadorë	5	20	20	80	7	15	32	68
Ministër Këshilltarë/Konsuj të përgjithshëm	3	16	16	84	2	16	11	89
Këshilltarë	6	12	33	67	6	16	27	73
Konsuj/Sekretarë të Parë	8	29	22	78	6	21	22	78
Zëvendës Konsuj/Sekretarë të Dytë	2	16	11	89	6	13	32	68
Sekretarë të Tretë	3	2	60	40	0	2	0	100

Burimi: Ministria e Punëve të Jashtme

Tabela 40. Struktura e të punësuarve në Policinë e Kosovës

GRADA	2014			2015		
	Gra	Burra	Gjithsej	Gra	Burra	Gjithsej
KOLONEL	2	16	18	2	16	18
NËNKOLONEL	3	39	42	3	38	41
MAJOR	5	46	51	4	48	52
KAPITEN	12	128	140	11	126	137
TOGER	27	315	342	33	324	357
RRESHTER	80	867	947	91	871	962
ZYRTAR POLICOR	717	5426	6143	747	5565	6312
STAF CIVIL	370	764	1134	366	731	1097
Gjithsej (Uniformë+Staf Civil)	1216	7601	8817	1257	7719	8976

Burimi: Ministria e Punëve të Brendshme

Tabela 41. Struktura e të punësuarve në Policinë e Kosovës, sipas pozitave vendimarrëse me uniformë

Pozitat vendimarrëse (Uniformë)	Gra	Burra	Gjithsej
Viti 2014	129	1411	1540
Viti 2015	144	1423	1567

Burimi: Ministria e Punëve të Brendshme

Tabela 42. Struktura e të punësuarve në Policinë e Kosovës, sipas pozitave vendimarrëse në stafin civil

Pozitat vendimarrëse per Stafin Civil	Gra	Burra	Gjithsej
Viti 2015	23	44	67
Viti 2014	23	43	66

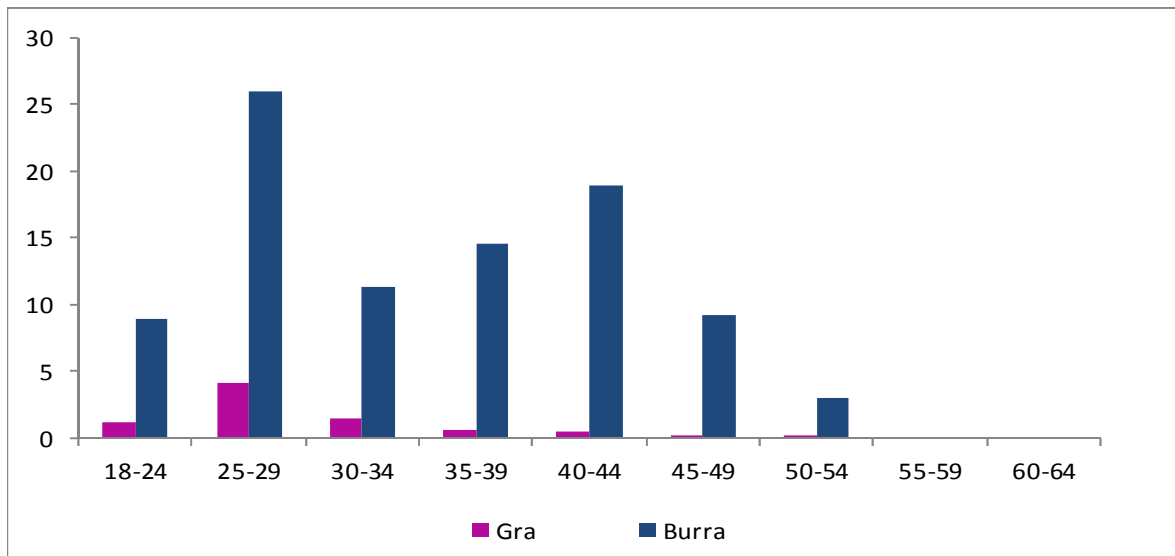
Burimi: Ministria e Punëve të Brendshme

Tabela 43. Të punësuarit e stafit Ushtarak sipas grup-moshës në MFSK/FSK, 2015

Grup-moshat	2015			%	
	Gra	Burra	Total	Gra	Burra
18-24	29	223	252	1	9
25-29	102	649	751	4	26
30-34	35	283	318	1	11
35-39	14	362	376	1	14
40-44	13	472	485	1	19
45-49	6	231	237	0	9
50-54	4	75	79	0	3
55-59	0	0	0	0	0
60-64	0	0	0	0	0
Gjithsej	203	2295	2498	8	92

Burimi: Ministria e FSK-së, 2015

Grafiku 58. Të punësuarit e stafit Ushtarak sipas grup-moshës në MFSK/FSK, 2015

Burimi: Ministria e FSK-së, 2015

Tabela 44. Të punësuarit e stafit Ushtarak në pozitat vendimarrëse sipas grup-moshes në MFSK/FSK, 2015

Grup-moshat	2015			%	
	Gra	Burra	Total	Gra	Burra
18-24	0	12	12	0	2
25-29	2	55	57	0	9
30-34	1	58	59	0	10
35-39	1	157	158	0	26
40-44	4	142	146	1	24
45-49	3	126	129	1	21
50-54	1	31	32	0	5
55-59	0	0	0	0	0
60-64	0	0	0	0	0
Gjithsej	12	581	593	2	98

Burimi: Ministria e FSK-së, 2015
Tabela 45. Të punësuarit e stafit Politik, Civil dhe mbështetës sipas grup-moshës në MFSK/FSK, 2015

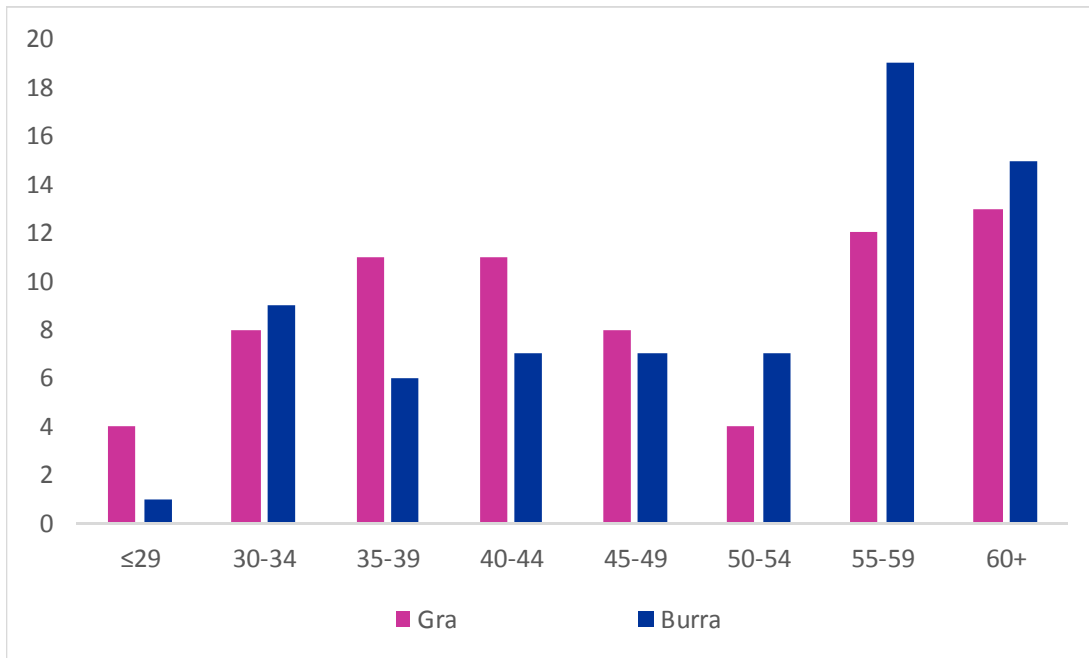
Grup-moshat	2015			%	
	Gra	Burra	Total	Gra	Burra
18-24	0	1	1	0	0
25-29	7	8	15	3	4
30-34	11	22	33	5	10
35-39	11	43	54	5	19
40-44	9	29	38	4	13
45-49	5	23	28	2	10
50-54	8	25	33	4	11
55-59	2	17	19	1	8
60-64	0	3	3	0	1
Gjithsej	53	171	224	24	76

Burimi: Ministria e FSK-së, 2015
Tabela 46. Të punësuarit e stafit Politik, Civil dhe mbështetës sipas grup-moshes në pozitat vendimarrëse MFSK/FSK, 2015

Grup-moshat	2015			%	
	Gra	Burra	Total	Gra	Burra
18-24	0	0	0	0	0
25-29	0	0	0	0	0
30-34	1	1	2	3	3
35-39	1	4	5	3	11
40-44	0	6	6	0	17
45-49	2	5	7	6	14
50-54	4	7	11	11	20
55-59	0	3	3	0	9
60-64	0	1	1	0	3
Gjithsej	8	27	35	23	77

Burimi: Ministria e FSK-së, 2015

Grafiku 59. Të punësuarit në Agjencinë e Statistikave të Kosovës sipas grup-moshave

Katalogimi në botim – (CIP)

Biblioteka Kombëtare e Kosovës “Pjetër Bogdani”

311-055.1(496.51)

311-055.2(496.51)

Gratë dhe burrat në Kosovë / Publikimin e përgaditën Sanije Uka...et al.
– Prishtinë : Agjencia e Statistikave të Kosovës, 2016. – 76 f. : ilsutr. ; 28 cm.

Parathënie / Isa Krasniqi : f. 4

1.Uka, Sanije

ISBN 978-9951-22-316-4

Agjencija e Statistikave të Kosovës përshkrim i shkurtër

Agjencija e Statistikave të Kosovës, është institucion profesional, i cili vepron që nga viti 1948 dhe ka kaluar disa faza historike, i strukturuar sipas rregullimit shtetëror të asaj kohe. Më 2 Gusht 1999, Agjencioni ka rifilluar punën profesionale, si i pavarur në kuadër të Ministrisë së Administratës Publike. Agjencioni financohet nga Buxheti i Konsoliduar i Kosovës dhe donatorë për projekte të veçanta.

Agjencia e Statistikave të Kosovës vepron sipas Ligjit Nr. 04/L-036 i cili ka hyrë në fuqi me 12.12.2011. Plani zhvillimor strategjik është në implementim për zhvillimin e sistemit statistikor në korrelacion me Statistikat e Bashkësisë Evropiane (EUROSTAT-it).

Misioni i Agjencionit, është që të përmbush nevojat e përdoruesve me të dhëna statistikore objektive dhe analiza të rregullta në mënyrë që të përkrah departamentet qeveritare, t'u sigurojë informata të duhura për vendim-marrësit si dhe përdoruesit tjerë në Kosovë.

Adresa: Agjencia e Statistikave të Kosovës

Rr."Zenel Salihu" Nr.4, Prishtinë

Telefonat: +381 (0) 31 129

Kryeshefi ekzekutiv : +381 (0) 38 200 31 132

Fax: +381 (0) 38 235 033

E-mail: infoask@rks-gov.net

Ueb-faqe: <http://ask.rks-gov.net/>

ISBN 978-9951-22-316-4

9 789951 223164